

**Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Σχολή Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών
Τμήμα Επικοινωνίας και Ψηφιακών Μέσων**

Πτυχιακή Εργασία

Θέμα:

Αναπαραστάσεις φύλου και έμφυλα στερεότυπα στο περιεχόμενο των παραδοσιακών και νέων μέσων επικοινωνίας στην Ελλάδα

Τρίμηνη Ευθυμία (4848)

Επιβλέπουσα: Παναγιώτα Καλφάλη

Καστοριά, Μάιος 2023

Περίληψη

Η έμφυλη βία αποτελεί ένα παγκόσμιο κοινωνικό φαινόμενο. Πολλές γυναίκες κακοποιούνται σωματικά, ψυχολογικά, σεξουαλικά και οικονομικά από τους συντρόφους τους ή ακόμα και από κάποιο άλλο μέλος της ίδιας της οικογένειας. Είναι η στέρηση της ελευθερίας του ατόμου. Παρότι αποτελεί καθημερινό φαινόμενο το ποσοστό των καταγγελιών είναι μικρό. Στην παρούσα εργασία ερευνάται το πώς τα μέσα μαζικής ενημέρωσης αναπαριστούν την έμφυλη βία, και ιδίως υποθέσεις μη συναινετικής πορνογραφίας. Ειδικότερα, πραγματοποιείται ποσοτική ανάλυση περιεχομένου σε δημοσιεύματα που κάλυψαν την υπόθεση του πρώην παρουσιαστή της τηλεοπτικής εκπομπής «Ράδιο Αρβύλα», Στάθη Παναγιωτόπουλου, ο οποίος ανήρτησε στο διαδίκτυο βίντεο σεξουαλικού περιεχομένου χωρίς τη συγκατάθεση του ατόμου που εμφανιζόταν σε αυτά. Για τη συγγραφή της συγκεκριμένης εργασίας ερευνήθηκαν πηγές όπως επιστημονικά άρθρα, συγγράμματα, καθώς και κάποιοι οργανισμοί που ειδικεύονται πάνω στο συγκεκριμένο θέμα επίσης διευρυνθήκαν τέσσερα μέσα του τύπου δύο εθνικά και δύο τοπικά., προκειμένου να κατανοηθεί και να αναλυθεί σε βάθος το θέμα της αναπαράστασης της μη συναινετικής πορνογραφίας στο περιεχόμενο των παραδοσιακών και νέων μέσων στην Ελλάδα .

Λέξεις κλειδιά : Έμφυλη βία, μη συναινετική πορνογραφία, ΜΜΕ

Abstract

Gender-based violence is a global social phenomenon. Many women are abused physically, psychologically, sexually and financially by their partners or even by another family member. It is the deprivation of liberty of the individual. Although it is a daily occurrence, the percentage of complaints is small. This paper investigates how the media represent gender-based violence, especially cases of non-consensual pornography. In particular, quantitative content analysis is carried out in publications that covered the case of the former presenter of the TV show Radio Arvila, Stathis Panagiotopoulos, who of the person appearing in them. For the writing of this parer, sources such as scientific articles, textbooks, as well as some organizations specialized in this topic were researched, four media of the press, two national and two local ,were also expanded, in order to understand and analyze in depth the issue of the representation of non-consensual pornography in the content of traditional and new media in Greece.

Keywords: gender violence, non-consensual pornography, media

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	2
Abstract.....	4
Εισαγωγή.....	7
Κεφάλαιο 1: βασικές θεωρητικές αρχές και εννοιολογική οριοθέτηση	8
1.1 Έμφυλα στερεότυπα.....	8
1.2 Έμφυλη βία και MeToo.....	9
1.2 Διαφορετικές μορφές έμφυλης βίας	13
1.2.1 Ενδοοικογενειακή βία.....	13
1.2.2 Γυναικοκτονία.....	14
1.2.3 Σεξουαλική βία.....	15
1.2.4 Μη συναινετική πορνογραφία.....	18
1.2.5 Περί Πατριαρχίας	23
1.2.6 Μια φεμινιστική προσέγγιση.....	29
Κεφάλαιο 2: Έμφυλη βία και ΜΜΕ.....	35
2.1 Έμφυλη βία και ΜΜΕ.....	35
2.2 ΜΜΕ και Γυναικοκτονία.....	37
2.3 Έμφυλα στερεότυπα και ΜΜΕ.....	42
2.4 Ο ρόλος των ΜΜΕ.....	44
2.5 Αναπαράσταση πορνογραφίας στα ΜΜΕ.....	47
Κεφάλαιο 3: Μεθοδολογία της έρευνας.....	50
3.1 Σκοπός της έρευνας.....	50
3.2 Μέθοδος και συλλογή δεδομένων.....	51
3.3 Δείγμα.....	51
3.4 Κωδικοποίηση και ανάλυση δεδομένων	52
Κεφάλαιο 4: Ανάλυση εμπειρικών ευρημάτων	53
4.1 Ανάλυση των ερευνμάτων στο σύνολο των δημοσιευμάτων.....	53
4.2 Ανάλυση των ερευνμάτων ανά κατηγορία.....	55
4.3 Διαφορές και Ομοιότητες μεταξύ των διαφορετικών μέσων.....	62
Κεφάλαιο 5: Συμπεράσματα – Συζήτηση.....	63
Βιβλιογραφία.....	64

Ξένη βιβλιογραφία.....	64
Ελληνική βιβλιογραφία.....	71

Εισαγωγή

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να διερευνήσει το πώς τα μέσα αναπαριστούν την έμφυλη βία, και ιδίως την πρακτική της μη συναινετικής πορνογραφίας, δηλαδή, της διαδικτυακής προβολής σεξουαλικών φωτογραφιών ή βίντεο χωρίς τη συγκατάθεση του ατόμου που εμφανίζεται στις εικόνες μέσα από μια υπόθεση του πρώην παρουσιαστή της τηλεοπτικής εκπομπής «Ράδιο Αρβύλα», Στάθη Παναγιωτόπουλου, επίσης γίνεται αναφορά στο κίνημα #MeToo, το πως ξεκίνησε και από ποιόν, πως εξελίχθηκε και πότε έγινε γνωστό στην Ελλάδα, αλλά και πως έχει βοηθήσει πολλές γυναίκες. Η διερεύνηση αυτή γίνεται στη βάση θεωρητικής και εμπειρικής προσέγγισης. Η θεωρητική προσέγγιση πραγματοποιείται μέσα από την επισκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας, ενώ το εμπειρικό κομμάτι της έρευνας πραγματοποιείται μέσα από την ανάλυση της αναπαράστασης της συγκεκριμένης υπόθεσης σε παραδοσιακά και νέα μέσα.

Ειδικότερα, στο πρώτο θεωρητικό μέρος, μετά την εισαγωγή, ακολουθεί στο πρώτο κεφάλαιο η εννοιολογική οριοθέτηση και η παρουσίαση των βασικών θεωρητικών αρχών που διέπουν τη θεματολογία που θα προσεγγίσουμε. Σκιαγραφείται η έννοια της έμφυλης βίας, οι μορφές της, οι επιπτώσεις που έχει στα άτομα που τη βιώνουν αλλά και το νομικό πλαίσιο που τη διέπει. Επίσης, προσεγγίζεται η φεμινιστική θεωρία ως την εμφάνιση, στις μέρες μας, του κινήματος «MeToo». Περαιτέρω αναλύονται οι έννοιες της ενδοοικογενειακής βίας, της γυναικοκτονίας, της σεξουαλικής βίας, της μη συναινετικής πορνογραφίας, των έμφυλων στερεοτύπων καθώς και της πατριαρχίας.

Το δεύτερο κεφάλαιο διερευνά τον ρόλο των ΜΜΕ στην αναπαράσταση της έμφυλης βίας. Παρουσιάζεται η σχετική με το θέμα μας βιβλιογραφική επισκόπηση και, ειδικότερα, αναλύεται το πώς τα ΜΜΕ καλύπτουν θέματα όπως τα έμφυλα στερεότυπα, η έμφυλη βία, οι γυναικοκτονίες, και πώς αναπαριστούν ειδικότερα το θέμα της μη συναινετικής πορνογραφίας.

Στο τρίτο κεφάλαιο περιγράφουμε και αιτιολογούμε τη μεθοδολογία που ακολουθήσαμε, διατυπώνουμε τα ερευνητικά ερωτήματα και αιτιολογούμε την επιλογή του δείγματός μας.

Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζονται και αναλύονται τα αποτελέσματα της έρευνας έτσι ώστε να στοιχειοθετούνται απαντήσεις στα ερευνητικά ερωτήματα. Τέλος, στο πέμπτο κεφάλαιο,

γίνεται η ανακεφαλαίωση της εργασίας και διατυπώνονται τα συμπεράσματα στα οποία καταλήξαμε μέσα από την ανάλυση του υλικού που συλλέχθηκε.

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ

1.1 Έμφυλα στερεότυπα

Ως έμφυλα στερεότυπα μπορούν να οριστούν οι πεποιθήσεις για ορισμένα χαρακτηριστικά που διαφοροποιούν το πώς είναι οι γυναίκες και πώς οι άνδρες (περιγραφικές πεποιθήσεις) ή θα έπρεπε να είναι (καθοριστικές ή απαγορευτικές πεποιθήσεις), και συχνά αναφέρονται σε φυσικά χαρακτηριστικά, συμπεριφορές ρόλων και επαγγέλματα (Johar et al. 2003, Leaper 2015). Ορισμένα καθορισμένα στερεότυπα συγκεντρώνονται για να δημιουργήσουν ιδεολογίες για το φύλο όπως είναι οι φιλοσοφίες για το πως είναι οι γυναίκες και οι άνδρες ή πως πρέπει να συμπεριφέρονται (Perry & Pauletti 2011). Τα έμφυλα στερεότυπα και οι ιδεολογίες είναι ισχυρά και επηρεάζουν πολλαπλές πτυχές της ψυχολογικής λειτουργίας των ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένων και των αντιλήψεων, την προσοχή, τη μνήμη, τις κοινωνικές συμπεριφορές, τα συμφέροντα και την αυτοεκτίμηση (Ruble et al. 2006).

1.2. Έμφυλη βία και MeToo

Η έμφυλη βία αποτελεί ένα καθημερινό παγκόσμιο φαινόμενο. Μπορεί να διαπράττεται τόσο σε ιδιωτικό όσο και σε δημόσιο χώρο όπως είναι το σπίτι, η εργασία, τα μέσα μαζικής εταφοράς κτλ, στρεφόμενη εναντίον στην θέληση ενός ατόμου (Διοτίμα, 2021).

Η έμφυλη βία σε όλες τις μορφές της αποτελεί ποινικό αδίκημα (συχνά κακουρηγματική πράξη) και τιμωρείται αυστηρότατα από την ελληνική νομοθεσία. Με την επικύρωση της Σύμβασης της Κωνσταντινουπόλεως από την Ελλάδα (2018), αποτυπώνεται πλέον με συστηματοποιημένο τρόπο η ποινικοποίηση των μορφών έμφυλης βίας και ενδοοικογενειακής, που ως τώρα δεν αναγνωριζόταν νομικά όπως είναι η οικονομική βία, ο ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων, ο εξαναγκαστικός γάμος (Διοτίμα, 2021).

Η έμφυλη βία είναι οποιαδήποτε διαπροσωπική, οργανωτική ή πολιτικά προσανατολισμένη παραβίαση που διαπράττεται εναντίον ατόμων λόγω της ταυτότητας του φύλου, του σεξουαλικού προσανατολισμού ή της θέσης τους στην ιεραρχία των ανδροκρατούμενων κοινωνικών συστημάτων, όπως είναι η οικογένεια, οι στρατιωτικές οργανώσεις, το εργατικό δυναμικό (Ο' Toole, Schiffman, Edwards, MLK, 2007).

Η βία κατά των γυναικών και των κοριτσιών περιλαμβάνει τη σωματική, τη σεξουαλική, ψυχολογική και οικονομική κατάχρηση. Είναι συχνά γνωστή ως «έμφυλη» βία επειδή διαπράττεται κυρίως κατά των γυναικών που βρίσκονται σε υποδεέστερη θέση στην κοινωνία, όπως είναι οι άνεργες, οι επισφαλείς εργαζόμενες, οι φτωχές και οι μετανάστριες, όπου δεν έχουν την οικονομική ανεξαρτησία και είναι πιο ευάλωτες. Πολλοί πολιτισμοί έχουν πεποιθήσεις, κανόνες και κοινωνικούς θεσμούς που νομιμοποιούν και συνεπώς διαιωνίζουν τη βία κατά των γυναικών. (Ο' Toole, , Schiffman, Edwards, MLK,2007)

Σε όλο τον κόσμο τουλάχιστον μία γυναίκα στις τρεις έχει ξυλοκοπηθεί, εξαναγκαστεί σε σεξ ή κακοποιηθεί με άλλο τρόπο κατά τη διάρκεια της ζωής της. Τις περισσότερες φορές ο κακοποιός είναι μέλος της ίδιας της οικογένειας της. Όλο και περισσότερο η έμφυλη βία αναγνωρίζεται ως σημαντική ανησυχία για τη δημόσια υγεία και παραβίαση των ανθρωπινών δικαιωμάτων.(Ο' Toole, , Schiffman, Edwards, MLK,2007)

Οι επιπτώσεις τις βίας μπορεί να είναι καταστροφικές για την αναπαραγωγική υγεία μιας γυναίκας καθώς και για και για τη σωματική και ψυχική της υγεία.

Έκτος από την πρόκληση τραυματισμών, η βία αυξάνει τον μακροπρόθεσμο κίνδυνο για μια σειρά άλλων προβλημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένου του χρόνιου πόνου, της σωματικής αναπηρίας, τις καταχρήσεις αλκοόλ και ναρκωτικών και την κατάθλιψη.

Οι γυναίκες που έχουν υποστεί σωματική ή σεξουαλική βία διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο για ακούσια εγκυμοσύνη, σεξουαλικά μεταδιδόμενες λοιμώξεις και ανεπιθύμητες εγκυμοσύνες. Πολλά είναι τα θύματα που αναζητούν φροντίδα από επαγγελματίες ωστόσο δεν μπορούν να αναγνωριστούν τα προβλήματα τους με αποτέλεσμα να μην μπορούν να βοηθηθούν. (Ο' Toole, Schiffman, Edwards, MLK,2007)

Παρότι αποτελεί καθημερινό φαινόμενο ωστόσο παραμένει αόρατο, καθώς το ποσοστό των καταγγελιών είναι μικρό. Σύμφωνα με την μεγαλύτερη δημοσκοπική έρευνα που είχε διεξαχθεί παγκοσμίως για τη βία κατά των γυναικών (PRA,2014) όπου συμμετείχαν πάνω από 42.000 γυναίκες, ηλικίας από 18 έως 74 ετών, από 28 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (Διοτίμα, 2021).

- 1 στις 3 γυναίκες στην Ε.Ε. έχει υποστεί σωματική βία από την ηλικία των 15 ετών και άνω
- 1 στις 2 γυναίκες έχει βιώσει ψυχολογική βία από τον σύντροφο της
- 1 στις 8 γυναίκες έχει υποστεί οικονομική βία από τον σύντροφο της
- 1 στις 10 γυναίκες έχει βιώσει σεξουαλική βία από την ηλικία των 15 ετών και άνω
- 1 στις 20 γυναίκες έχει πέσει θύμα βιασμού
- 1 στις 3 γυναίκες έχει παρενοχληθεί σεξουαλικά στον χώρο της εργασίας της
- 1 στις 5 γυναίκες , μεταξύ 18-29 ετών, έχει παρενοχληθεί σεξουαλικά στο διαδίκτυο
- 1 στις 5 γυναίκες έχει βιώσει stalking
- 50 γυναίκες χάνουν την ζωή τους κάθε εβδομάδα λόγω της ενδοοικογενειακής βίας, στην Ε.Ε.(Διοτίμα, 2021).

Το κίνημα #metoo είναι το πρώτο κίνημα παγκοσμίως που μιλά για τη σεξουαλική βία τονίζοντας πως είναι ένα διαρθρωτικό ζήτημα που απαιτεί προσοχή. Σε παγκόσμιο επίπεδο πήρε διάφορες μορφές, σε ορισμένες περιπτώσεις συνεχίζοντας με συνεχείς αγώνες και σε άλλες ξεκινώντας συζητήσεις και νέους αγώνες.(Dey& Mendes,2022). Το MeToo είναι μια παγκόσμια εκστρατεία στην οποία όλες οι γυναίκες, μπορούν να κάνουν επώνυμα ή ανώνυμα καταγγελία για παρενόχληση, κακοποίηση, σεξουαλική βία.

Ήταν το 1997, όταν ένα 13χρονο κορίτσι αποκάλυψε στην τότε νεαρή εργαζόμενη Turana Burke την ιστορία της σεξουαλικής της κακοποίησης. Η ιστορία αυτή είχε τεράστιο αντίκτυπο στην Burke με αποτέλεσμα το 2006 να ξεκινήσει μια εκστρατεία το MeToo για θύματα που έχουν υποστεί έμφυλη και σεξουαλική βία. Παρότι ήταν ανοιχτό για όλα τα θύματα που έχουν υποστεί σεξουαλική βία, δημιουργήθηκε ειδικά για έγχρωμες νεαρές γυναίκες που καταγόταν από οικογένειες χαμηλού εισοδήματος για να τους διασφαλίσει πως δεν είναι μόνες. Όπως ανέφερε η Burk «Το κίνημα MeToo ξεκίνησε στο πιο βαθύ, πιο σκοτεινό μέρος της ψυχής μου» (Me Too Monement, «The Incertion», 2013).

Παρότι το κίνημα ξεκίνησε το 2006 από την Burke, δεν του δόθηκε ευρεία προσοχή, έτσι ώστε μια δεκαετία αργότερα τον Οκτώβρη του 2017 η Alyssa Milano ηθοποιός του Χόλιγουντ έστειλε ένα tweet παροτρύνοντας όσους έχουν βιώσει σεξουαλική βία να μοιραστούν τις ιστορίες τους με το hashtag #MeToo. Το tweet της Milano έγινε πολύ δημοφιλές, καθώς είχε χρησιμοποιηθεί 19 εκατομμύρια φορές μέσα στον πρώτο χρόνο (Pew Research Centre, 2018). Τα δεδομένα του Google Trends δείχνουν ότι από την ίδρυση του, το MeToo έχει αναζητηθεί σε κάθε χώρα (Saar, 2018). Αν και το κίνημα ξεκίνησε από τις ΗΠΑ, στη συνέχεια εξαπλώθηκε και σε άλλα έθνη, με διαφορετικές ταχύτητες, πυροδοτήθηκε από διαφορετικά γεγονότα και επικοινωνήθηκε μέσω διαφορετικών πλατφορμών μέσων ενημέρωσης.

Στις ΗΠΑ, τον Οκτώβρη του 2017, η εφημερίδα New York Times και το περιοδικό New Yorker ανακοίνωσαν πως ο μεγιστάνας του Χόλιγουντ Χάρβεϊ Γουάινστιν για δεκαετίες εφάρμοζε μια τακτική σεξουαλικής παρενόχλησης και επιθέσεων, όπου καταγράφηκαν πάνω από εκατό επώνυμες μαρτυρίες γυναικών. Μετά από τις καταγγελίες ο Γουάινστιν τέθηκε υπό έρευνα σε τουλάχιστον δύο χώρες και απολύθηκε από την ομώνυμη του εταιρεία. Η έρευνα διήρκεσε τέσσερις μήνες όπου αποκαλύφθηκε πως όλη του η επιχείρηση ήταν στημένη με τέτοιο τρόπο ώστε να ικανοποιεί τις ορέξεις του, ενώ παράλληλα καταγγελίες για παρενόχληση αποσιωπώνται. (Zarkow&Davis, 2018). Από τότε το MeToo έχει γίνει παγκόσμιο φαινόμενο, εξαπλώθηκε από τις ΗΠΑ στο Ηνωμένο Βασίλειο, στον Καναδά, στην Αυστραλία, στο Ισραήλ, στην Ινδία και όχι μόνο. (Zarkow&Davis, 2018).

Στην Ελλάδα, μετά τις αποκαλύψεις της Σοφίας Μπεκατώρου ότι είχε πέσει θύμα βιασμού στην ηλικία των 22 από τον πρώην πια αντιπρόεδρο της Ελληνικής Ιστιοπλοϊκής Ομοσπονδίας, ένα μήνα μετά δημιουργήθηκε το ελληνικό #metoo.

Αυτό ήταν η αρχή για να γεμίσει η δημόσια σφαίρα και από άλλες επώνυμες μαρτυρίες γυναικών από τον χώρο του θεάτρου, του αθλητισμού αλλά επίσης και από συλλογικές καταγγελίες φοιτητριών- φοιτητών από Πανεπιστημιακές σχολές όπως το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, την Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, και τη σχολή Θεατρικών Σπουδών στο Ναύπλιο. (Διοτίμα, 2021)

Τα θύματα καταθέτουν για τις τραυματικές τους εμπειρίες όπου τους δίνεται χώρος όπως στα social media, στα mainstream media, στα συνδικαλιστικά τους όργανα όπως για παράδειγμα οι ηθοποιοί στο Σωματείο Ελλήνων Ηθοποιών, και κάποιοι από αυτούς προχωρούν σε καταγγελίες στις Αρχές.(Διοτίμα, 2021)

Κοινό στοιχείο σε όλα τα περιστατικά είναι η άσκηση έμφυλης βίας, σεξουαλικής βίας, παρενόχληση, παραβίαση από κάποια τοξική αρρενωπότητα, σε γυναίκες, κορίτσια ή ΛΟΑΤΚΙ άτομα. Οι δράστες λόγω της υψηλής τους ιεραρχικής θέσης καταχράστηκαν την εξουσία που τους δινόταν και όχι μονό κακοποιούσαν και παρενοχλούσαν τα θύματα στο εργασιακό, αθλητικό και εκπαιδευτικό περιβάλλον, τους εκβίαζαν και τους απειλούσαν πως αν μιλήσουν μπορεί να χάσουν την δουλειά τους.(Διοτίμα, 2021)

Οι μαρτυρίες των θυμάτων παρουσιάζουν ένα φρικτό και θλιβερό κλίμα βίας, ταπείνωσης, εχθρικότητας, και περιορισμού που βίωναν και τις επιπτώσεις που είχε όλο αυτό στην ζωή τους. Ο μεγάλος αριθμός των μαρτυριών ότι οι καταγγελίες ήταν από επώνυμα και αναγνωρίσιμα άτομα όπως ηθοποιοί, αθλήτριες αλλά και δημοσιογράφους σε άτομα γνωστά στο ευρύ κοινό με αποτέλεσμα να σοκαριστεί η ελληνική κοινωνία, μια κοινωνία που για πολλές δεκαετίες έκλεινε τα μάτια και τα αυτιά στα ερευνητικά δεδομένα (1 στις 2 γυναίκες στην Ε.Ε. έχει βιώσει σεξουαλική παρενόχληση τουλάχιστον μία φορά στη ζωή τους από την ηλικία των 15), αλλά και σιωπούσε σε χιλιάδες γυναίκες που μπορεί να ήταν φίλες, συγγενείς, γειτόνισσες, συναδέλφισσες τους. Επιπλέον η κουλτούρα του σεξισμού δεν έλειψε από το ελληνικό metoo, όταν μετά την αποκάλυψη της Σοφίας Μπεκατώρου για τον βιασμό που υπέστη η Ελληνική Ιστιοπλοϊκή Ομοσπονδία σε ανακοίνωση της προστάτευε τον δράστη, ενώ για το θύμα δεν έδειχνε ίχνος συμπόνιας και υποστήριξης. Τα ερωτήματα «γιατί τώρα;» ήταν αυτά που απασχολούσαν την κοινωνία, ενώ δινόταν και απεριόριστος τηλεοπτικός χρόνος στους δράστες να δώσουν εξηγήσεις με δικαιολογίες πως αγαπούσαν τα θύματα και να μην καταγγέλλουν δημόσια αν δεν είναι αποφασισμένες να πάνε στην δικαιοσύνη αν και τα αδικήματα είχαν παραγραφεί.(Διοτίμα, 2021)

Η απαξίωση κάποιων μορφών της έμφυλης βίας που μπορεί να θεωρείται ότι δεν είναι τόσο σημαντικές με άλλες που είναι σοβαρές στα άτομα που την υπέστησαν ανέδειξαν πόσο κανονικοποιημένη είναι η έμφυλη βία στην Ελλάδα, και πως η ανοχή στην κακοποίηση και οι θεσμικές ανεπάρκειες έχουν ως αποτέλεσμα τα θύματα να μην μιλάνε ενώ οι δράστες να είναι αυτοί που έχουν την μεγαλύτερη δύναμη.

1.3 Διαφορετικές μορφές έμφυλης βίας

1.3.1 Ενδοοικογενειακή βία

Ενδοοικογενειακή βία ή ενδοσυντροφική βία είναι η λεκτική, συναισθηματική, σωματική η σεξουαλική κακοποίηση από τον σύντροφο. Μερικοί το ορίζουν ως βία κατά των γυναικών (Kishor & Johnson, 2006). Γενικά τα θύματα της ενδοοικογενειακής βίας θεωρούνται πως είναι κυρίως οι γυναίκες ενώ οι άνδρες οι θύτες (Abbot & Williamson, 1999). Η ενδοοικογενειακή βία περιλαμβάνει ωστόσο όλα τα φύλα, τις φυλές, τις ηλικίες και τον σεξουαλικό προσανατολισμό. Με την αυξανόμενη αποδοχή της κοινωνίας των λεσβιών, των ομοφυλόφιλων, των αμφιφυλόφιλων και των τρανσέξουαλ (ΛΟΑΤ), και την αυξανόμενη ευαισθητοποίηση για την βία που ασκείται στις γυναίκες, η παραδοσιακή αντίληψη της ενδοοικογενειακής βίας μειώνεται σιγά σιγά.

Οι έμφυλες θεωρίες της ενδοοικογενειακής βίας, περιγράφουν την ανδρική κυριαρχία και τη βία μέσω των κοινωνιολογικών πτυχών μιας πατριαρχικής κοινωνίας που καθιερώθηκαν από φεμινίστριες κατά τη δεκαετία του 1960 και συνεχίζουν να αποτελούν τη βάση για τις απόψεις των περισσότερων ανθρώπων σχετικά με την ενδοοικογενειακή βία (Robertson & Murachver, 2007). Η θεωρία της συμμετρίας του φύλου για την ενδοοικογενειακή βία αναφέρει ότι οι γυναίκες είναι εξίσου πιθανό με τους άνδρες να είναι βίαιες (Robertson & Murachver, 2007). Οι άνθρωποι ωστόσο διστάζουν να πιστέψουν πως οι γυναίκες είναι σε θέση να διαπράξουν τέτοια βία, ανεξάρτητα από τις σεξουαλικές τους προτιμήσεις (Tesch, Bekerian, English, & Harrington, 2010). Τόσο οι άνδρες όσο και οι γυναίκες μπορούν να είναι δράστες ή θύματα. Οι θεωρίες των φύλων για την ενδοοικογενειακή βία είναι ξεπερασμένες και προκατειλημμένες.

Η ενδοοικογενειακή βία μπορεί να προκαλέσει μια σειρά από βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα προβλήματα σωματικής και ψυχικής υγείας.

Μερικά από τα σωματικά τραύματα που μπορούν να συμβούν είναι κοψίματα, μώλωπες, σημάδια από δαγκώματα, διάσειση, σπασμένα κόκαλα, διεισδυτικοί τραυματισμοί όπως τραύμα από μαχαίρι, αποβολές, βλάβες στις αρθρώσεις, απώλεια όρασης και ακοής, ημικρανίες, μόνιμη παραμόρφωση, αρθρίτιδα, υπέρταση, καρδιακές παθήσεις και σεξουαλικά μεταδιδόμενες λοιμώξεις, συμπεριλαμβανομένου του ιού των ανθρωπινών θηλωμάτων, που μπορεί να οδηγήσει σε καρκίνο του τραχήλου της μήτρας και τελικά σε θάνατο. (Abbot & Williamson, 1999, Coker, Hopenhayn, DeSimone, Bush, & Crofford, 2009; McCaw, Golding, Farley, & Minkoff, 2007) . Μερικά από τα ψυχικά προβλήματα υγείας που μπορούν να προκύψουν όταν ένα άτομο δεχτεί ενδοοικογενειακή βία είναι η κατάθλιψη, η κατάχρηση αλκοόλ και ουσιών, άγχος, διαταραχές προσωπικότητας, διαταραχή μετατραυματικού στρες , διαταραχές ύπνου και διατροφής, κοινωνική δυσλειτουργία και αυτοκτονία (Abbot & Williamson, 1999; Gerlock, 1999; Howard, Trevillion, & Agnew-Davies, 2010; McCaw et al., 2007).

Τα θύματα δεν είναι τα μόνα που υφίστανται τραυματισμούς, οι ίδιοι οι δράστες τους φέρουν και αυτοί αυτοτραυματισμούς και αμυντικά τραύματα. Στις ετεροφυλοφιλικές σχέσεις, οι γυναίκες συνήθως είναι αυτές που θα υποστούν τις πιο σοβαρές σωματικές και ψυχολογικές βλάβες, επειδή είναι τα κύρια θύματα της ενδοοικογενειακής βίας. Στις σεξουαλικές σχέσεις τόσο οι άνδρες όσο και οι γυναίκες αντιμετωπίζουν παρόμοια σωματικά και ψυχικά προβλήματα υγείας. Η ενδοοικογενειακή βία προκαλεί περισσότερα μακροπρόθεσμα προβλήματα υγείας στις γυναίκες από ό,τι στους άνδρες.

1.3.2 Γυναικοκτονία

Το 1976 χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά ο γυναικοκτονία από τη φεμινίστρια και ακτιβίστρια κοινωνιολόγο Diana E.H. Russel.. Η λέξη αυτή είχε πολιτικό σκοπό, ώστε να προκαλέσει αλλαγές στην κοινωνική τάξη που ανεχόταν τον βίαιο θάνατο των γυναικών. Από τότε είχε δημιουργηθεί μια θεωρητική έννοια για την λέξη αυτή που περιλαμβάνει τη δολοφονία της γυναίκας ως ένα συγκεκριμένο φαινόμενο. Η γυναικοκτονία είναι μια προσπάθεια στην κοινωνιολογική φαντασία που σημείωσε επιτυχία στο μετασχηματισμό της συμβατικής αντίληψης, της ευαισθητοποίησης του κοινού, της επιστημονικής έρευνας και της πολιτικής χάραξης (Taylor & Jasinski, 2011).

Η γυναικοκτονία είναι μια ακραία μορφή βίας κατά των γυναικών και μπορεί να οριστεί ως η «μισογυνιστική δολοφονία γυναικών από άνδρες» (Radford,1992, p.3) ή ως « η δολοφονία των γυναικών από τους άνδρες επειδή είναι γυναίκες» (Russell,2002, p.3).

Στην Ελλάδα ωστόσο η χρήση του όρου έγινε 43 χρόνια αργότερα ύστερα από τις τραγικές ειδήσεις της δολοφονίας της Ελένης Τοπαλούδη στη Ρόδο και της Αγγελικής Πέτρου στην Κέρκυρα.(Διοτίμα, 2021).

Η Γενική Γραμματέας Ισότητας των Φύλων αναφέρει «πως ο όρος γυναικοκτονία είναι πολύ συγκεκριμένος, δεν αναιρεί ούτε εξισώνει τον όρο της γυναικοκτονίας. Στο βαθμό προσλαμβάνεται ως νεολογισμός, οι νεολογισμοί δεν γεννιούνται από σύμπτωση. Προκύπτουν ως επιτακτική ανάγκη, βρίσκονται σε άρρηκτη σύνδεση με τον κοινωνικό παλμό, και αφουγκραζόνται, ορθώνονται για δώσουν σχήμα, όνομα και ουσία σε κάτι που αποκτά αρτιότερη δομή και χαρακτηριστικά, ανασυνθέτοντας εν πολλοίς τις προϋπάρχουσες έννοιες».(Φωτεινή Κούβελα, Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων),(Διοτίμα, 2021).

Το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη αναφέρει πως δεν υπάρχει ποιοτική αλλά μόνο ποσοτική περιγραφή για τα στοιχεία των ανθρωποκτονιών την τελευταία δεκαετία, δεν υπάρχουν στατιστικά στοιχεία για ποιος είναι ο λόγος που διαπράχθηκαν αυτά τα εγκλήματα, επίσης δεν υπάρχει το φύλο του δράστη ή η σχέση που μπορεί να είχε με το θύμα. Σύμφωνα με το Κέντρο Διοτίμα « κάθε μέρα, σε όλον τον κόσμο, δολοφονούνται 137 γυναίκες, κατά μέσο όρο, από πρώην ή νυν σύζυγο-σύντροφο ή ακόμα και από κάποιο μέλος της ίδιας της οικογένειας τους. Από τις 87.000 δολοφονίες γυναικών παγκοσμίως το 2017, το 58% διαπράχθηκε από πρώην ή νυν σύζυγο, σύντροφο ή από μέλος της οικογένειας τους, σύμφωνα με τα στοιχεία του Γραφείου των Ηνωμένων Εθνών για τα Ναρκωτικά και το Έγκλημα (UNODC)»(Διοτίμα, 2021).

Οι πέντε χώρες που έχουν καταγραφεί με τα μεγαλύτερα ποσοστά γυναικοκτονιών είναι η Αργεντινή, η Ινδία, το Ελ Σαλβαδόρ, η Ονδούρα και το Μεξικό, επίσης μεγάλα ποσοστά καταγράφονται και στην Κολομβία, τη Ρωσία, τη Βραζιλία, τη Νότια Αφρική και τη Γουατεμάλα(Διοτίμα, 2021).

1.3.3 Σεξουαλική βία

Η σεξουαλική βία είναι ένα βαθιά αρνητικό και τραυματικό γεγονός στην ζωή με εκτεταμένες ψυχολογικές και κοινωνιολογικές επιπτώσεις στο θύμα ανεξάρτητα από το φύλο. Συχνά προκαλεί ένα ευρύ φάσμα αρνητικών συναισθημάτων, αμηχανίας και υπαρξιακών ερωτήσεων όπως το «Γιατί εγώ;».

Αυξάνει τα συναισθήματα αδυναμίας στο θύμα και επηρεάζει την αυτοεκτίμηση του δημιουργώντας συναισθήματα που δείχνουν ότι μπορεί να είναι ευάλωτο σε περειαίρω βία. Είναι πιθανό ο φόβος της σεξουαλικής βίας στις γυναίκες να περιορίσει την ελευθερία τους στις επαγγελματικές τους ευκαιρίες και θα επηρεάσει την μακροπρόθεσμη ψυχολογική τους ευημερία. Η σεξουαλική βία σπάνια συζητιέται στους επαγγελματικούς κύκλους, λόγω τις άγνοιας και τις έλλειψης εμπειρίας για την υποβολή σοβαρών προσωπικών σεξουαλικών ερωτήσεων, καθώς και από το κοινωνικό στίγμα και η ντροπή στο θύμα και όσους σχετίζονται με το θύμα (Kalra&Bhugra,2013).

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) ορίζει την σεξουαλική βία ως «κάθε σεξουαλική πράξη ή απόπειρα σεξουαλικής πράξης, ανεπιθύμητα σεξουαλικά σχόλια ή προβολές, πράξεις εμπορίας ή κατευθυνόμενες με άλλο τρόπο, κατά σεξουαλικότητας ενός ατόμου, χρησιμοποιώντας εξαναγκασμό, από οποιοδήποτε άτομο ανεξάρτητα από τη σχέση με το θύμα σε οποιαδήποτε περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένου του σπιτιού και της εργασίας (World Health Organization, 2002). Η σεξουαλική βία συμβαίνει σε όλους τους πολιτισμούς (Rozee, PD., 1993 & El-bushra J.,& Piza Lopez E.,1993) με διαφορετικούς ορισμούς για το τι συνιστάται σεξουαλική βία (Heise & Moore , Toubia , Defining, 1996).

Μεγάλο μέρος αυτού που είναι ένα άτομο σήμερα διαμορφώνεται από την κουλτούρα στην οποία γεννιέται και ζει μέσα από τις πολιτιστικές αξίες, στάσεις και τις συμπεριφορές. Ο πολιτισμός καθορίζει τους ορισμούς και τις περιγραφές της φυσιολογικότητας και της ψυχοπαθολογίας, επιπλέον παίζει σημαντικό ρόλο στον τρόπο με τον οποίο ορισμένοι πληθυσμοί και κοινωνίες αντιλαμβάνονται και επεξεργάζονται τις σεξουαλικές πράξεις καθώς και τη σεξουαλική βία (Thompson NJ., Potter JS., Sanderson CA., Maibach, EW., 1997).

Σημαντικό στοιχείο του ορισμού της σεξουαλικής βίας του ΠΟΥ είναι η χρήση του «εξαναγκασμού» ή της βίας και υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να υπάρχουν πολιτισμικές διαφορές ως προς το τι χαρακτηρίζεται ως «αναγκαστική» σεξουαλική επαφή(Thompson NJ., Potter JS., Sanderson CA., Maibach, EW., 1997). Διάφοροι πολιτισμοί περιγράφουν ορισμένες μορφές σεξουαλικής βίας που καταδικάζονται και άλλες μορφές που μπορεί να γίνουν ανεκτές σε κάποιο βαθμό, τις πολιτισμικά νομιμοποιούμενες μορφές βίας (Baron & Straus ,1989), με αποτέλεσμα να υπάρχει μια συνέχεια με παραβατικό εξαναγκασμό στο ένα άκρο έως ανεκτό εξαναγκασμό στο άλλο (Heise L., Moore K., Toubia N. Defining, 1996). Για παράδειγμα, στη Νότια Αφρική, μόνο ο βιασμός των λευκών γυναικών διώκεται σύμφωνα με ένα σύστημα απαρχαίνι, ενώ η σεξουαλική βία κατά των μαύρων γυναικών ήταν αποδεκτή ως μέρος της ζωής (Armstrong S. Rape in South Africa, 1994).

Οι γάμοι των παιδιών σε ορισμένα μέρη της αγροτικής Ινδίας περιλαμβάνουν γάμο και σεξουαλική σχέση με ένα κορίτσι που δεν είναι ακόμα ενήλικο. Έτσι ισοδυναμεί με σεξουαλικό εξαναγκασμό και θεωρείται παράνομο. Ωστόσο, το όλο ζήτημα εγκρίνεται από προσωπικούς νόμους που ορίζονται από άτομα που συμμετέχουν σε τέτοιους γάμους (Ouattara M., Sen P., Thomson M., Forced,1998). Σύμφωνα με την απόφαση του Khar Panchayats που αποφασίζει για γαμήλιους συντρόφους σε ορισμένα μέρη της Βόρειας Ινδίας. Ομοίως, η σεξουαλική βία θεωρείται νόμιμη από τους νέους άνδρες στη Νότια Αφρική, οι οποίοι πιστεύουν επίσης ότι η ψυχική υγεία επηρεάζεται αρνητικά από την έλλειψη του σεξ (Armstrong S. Rape in South Africa, 1994), αντιπροσωπεύει έναν ανδρικό πληθυσμό περίπου 623,7 εκατομμυρίων ατόμων και έναν γυναικείο πληθυσμό 586,4 εκατομμυρίων που αντιστοιχεί σε μια διαφορά 37,ε εκατομμυρίων περίπου στα δύο φύλα (Census of India ,2011). Παράλληλα, η συχνότητα των περιπτώσεων σεξουαλικής βίας έχει επίσης αυξηθεί, αλλά είναι δύσκολο να διαπιστωθεί συσχετισμός μεταξύ των δύο.

Στο πλαίσιο της εξελικτικής ψυχολογίας, ένας υψηλότερος δείκτης σεξουαλικών σχέσεων μεταξύ ανδρών και γυναικών (περισσότεροι άνδρες από γυναίκες) προκαλεί ανταγωνισμό μεταξύ των ανδρών για τις γυναίκες. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε σεξουαλική βία και απογοήτευση μεταξύ των ανδρών που συμβάλλουν στη σεξουαλική βία (D'Alessio & Stolzenberg ,2010). Αυτό το θεωρητικό πλαίσιο εξετάζει τη σεξουαλική βία ως μια μέθοδο που χρησιμοποιούν οι άνδρες για να εξασφαλίζουν την σεξουαλική πίστη των συντρόφων τους (Buss DM.,2000). Ωστόσο, αυτό μπορεί επίσης να σημαίνει ότι αυτή η θεωρία ισχύει μόνο για την σεξουαλική βία μεταξύ των σχέσεων καθώς αναφέρεται στην πίστη, η οποία εμφανίζεται στο πλαίσιο μιας σχέσης. Αυτή η υπόθεση μπορεί, επομένως να μην εξηγεί την αύξηση των περιπτώσεων σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών όπου τίθεται θέμα πίστης.

Μια παράδοξη υπόθεση των Guttentag και Secord 1983 υποστηρίζει ότι μια υψηλή αναλογία φύλων με λιγότερες γυναίκες σε σύγκριση με τους άνδρες αυξάνει την αξία που δίνουν οι άνδρες στις γυναίκες, μειώνοντας έτσι τις πιθανότητες να καταφύγει σε ενδοοικογενειακή βία, συμπεριλαμβανόμενης και της σεξουαλικής βίας.

1.3.4 Μη συναινετική πορνογραφία

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι όλοι οι άνθρωποι οποιουδήποτε φύλου μπορούν να είναι θύματα της μη συναινετικής πορνογραφίας, αλλά οι γυναίκες στοχοποιούνται δυσανάλογα. Σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε το 2017 από το CCRI διαπιστώθηκε πως οι γυναίκες είναι 1,5 φορές πιθανότερο να πέφτουν θύματα της μη συναινετικής πορνογραφίας, και 2,5 φορές πιο πιθανόν να απειληθούν, ενώ από την άλλη οι άνδρες έχουν 2 φορές περισσότερες πιθανότητες να είναι οι θύτες.(Eaton, Jacobs, & Ruvalcaba, 2017).

Όχι μόνο οι γυναίκες στοχοποιούνται δυσανάλογα, αλλά οι επιπτώσεις που βιώνουν είναι μεγάλες μετά την έκθεση τους. «Το σεξουαλικό διπλό πρότυπο» (Milhausen & Herold, 2002) ανταμείβει τους άνδρες για τις σεξουαλικές τους συμπεριφορές, αλλά στιγματίζει και τιμωρεί τις γυναίκες για το ίδιο (ενώ ταυτόχρονα απαιτεί από αυτές). Οι γυναίκες και τα κορίτσια που φωτογραφίζονται εν αγνοία τους κατηγορούνται ότι είναι απρόσεκτες, ενώ αντίθετα οι γυναίκες και τα κορίτσια που εκφράζουν με τη βούληση τους σεξουαλική ελευθερία λαμβάνουν ή μοιράζονται γυμνό ή σεξουαλικού περιεχομένου εικόνες και βίντεο κρίνονται ακόμη πιο σκληρά, και χαρακτηρίζονται ως «τσούλες», από την άλλη πλευρά στους άνδρες και τα αγόρια δεν υπάρχει αρνητική κατηγοριοποίηση. Φωτογραφίες που απεικονίζουν τα ανδρικά σώματα συχνά επαινούνται και η έκθεση της σεξουαλικής τους πρόθεσης ανταμείβεται ως επιβεβαίωση της αρρενωπότητας. (Lippman & Campbell, 2014; Ringrose & Harvey, 2015).

Είναι δύσκολο να χρονολογηθεί με ακρίβεια η εμφάνιση της κατάχρησης με βάση την εικόνα, η οποία φαίνεται να έχει συνδυαστεί με την υιοθέτηση του διαδικτύου και του Παγκόσμιου ιστού στα μέσα της δεκαετίας του 1990. Η αρχική συζήτηση του φαινομένου περικλείεται σε μεγάλο βαθμό σε αναφορές ενός ευρύτερου προβλήματος που συνδέεται με την παρακολούθηση του κυβερνοχώρου και την διαδικτυακή παρενόχληση.

Στο πλαίσιο τέτοιων αδικημάτων, πρώην οικεία πρόσωπα διένειμαν στο διαδίκτυο γυμνές και σεξουαλικές φωτογραφίες των πρώην συντρόφων τους, συνήθως μετά από έναν έντονο χωρισμό μιας σχέσης, αυτό που ένας σχολιαστής αποκαλεί «πορνογραφικά αναμνηστικά από σχέσεις που έχουν τελειώσει» (Hill, 2011). Η πρόθεση να ταπεινώσουν, να ντροπιάσουν και να πληγώσουν εκείνους που φωτογραφηθήκαν μέσω αυτών των αποκαλύψεων εξηγεί γιατί αυτή η πρακτική συνδέθηκε με την «εκδίκηση», και ήταν σε πολλές περιπτώσεις μέρος μιας συντονισμένης και ευρείας εκστρατείας παρενόχλησης, εκφοβισμού και δυσφήμισης, δηλαδή μέσω της διάδοσης ψεμάτων και παραπληροφόρησης σχετικά με τα θύματα ή την αποστολή υβριστικών μηνυμάτων μέσω email ή μέσω άλλων ηλεκτρονικής επικοινωνίας. (Yar & Steinmetz, 2019) . Σε πολλές περιπτώσεις κοινοποιούνται τα προσωπικά στοιχεία και η ταυτότητα των εικονιζόμενων και με τον τρόπο αυτό επιδεινώνεται η αγωνία που βιώνει το θύμα και δίνετε η δυνατότητα και σε άλλους χρήστες του διαδικτύου να παρακολουθούν και να κακοποιούν το θύμα.

Με την πάροδο του χρόνου καθώς επεκτεινόταν η πρακτική αυτή της ανταλλαγής και της προβολής τέτοιων εικόνων, μια σειρά από άλλα κίνητρα ήρθαν στο προσκήνιο , συμπεριλαμβανομένης της επιθυμίας για φήμη, σεξουαλική ικανοποίηση και οικονομικό όφελος, το τελευταίο προέρχεται από διαφημιστικά έσοδα από τους ιστότοπους που φιλοξενούν τέτοιου είδους περιεχόμενο ή από εκβιασμούς που γίνονται στα θύματα για την απόσυρση του προσβλητικού αυτού περιεχομένου.(Stroud, 2014; Fletcher, 2014; Franklin, 2014; BBC News, 2015). Με άλλα λόγια το «εκδικητικό πόρνο» με την αυστηρή του έννοια είναι στην πραγματικότητα μέρος μιας συνεχούς σεξουαλικής κακοποίησης με βάση την εικόνα (McGlynn, Rackley & Houghton, 2017).

Οι ευκαιρίες για τους θύτες δηλαδή γι' αυτούς που δημοσιεύουν στο διαδίκτυο εικόνες σεξουαλικού περιεχομένου, πλέον έχουν γίνει πιο εύκολα διαθέσιμες λόγω της εξέλιξης που σχετίζεται με την επικοινωνία, όπως είναι:

1. Η ανάπτυξη της συμπεριφοράς «σεξουαλικού προσανατολισμού», όπου τα άτομα μοιράζονται οικειοθελώς προκλητικές και γυμνές εικόνες, βίντεο ή ακόμα και κείμενα με μελλοντικούς συντρόφους , όπου το περιεχόμενο αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί και να μοιραστεί μελλοντικά σε άλλους.
2. Η δημιουργία των φωτογραφιών του απεικονίζουν τον εαυτό τους (selfie) που προορίζονται για κοινή χρήση σε ένα κοινό μέσω πλατφορμών των μέσων κοινωνικής δικτύωσης όπως είναι το Facebook ή το Instagram, τα οποία στην συνέχεια επιλέγονται χωρίς την άδεια των εικονιζόμενων και χρησιμοποιούνται για σεξουαλική ή ηδονοβλεψική απόλαυση.
3. Η χρήση της αποθήκευσης από τη φιλοξενία προσωπικού περιεχομένου, συμπεριλαμβανομένων και των εικόνων, τα οποία στην συνέχεια είναι προσβάσιμα σε τρίτους μέσω χάκερ ή παραβιάσεων προσωπικών δεδομένων και στη συνέχεια κοινοποιούνται στο διαδίκτυο (όπως συνέβη το 2014 όταν οι ιδιωτικές και γυμνές φωτογραφίες, (κυρίως γυναικών) διασημοτήτων παραβιάστηκαν από την πλατφόρμα αποθήκευσης του icloud της Apple και κοινοποιήθηκαν σε κοινωνικά δίκτυα όπως είναι το Imgur και το Reddit) (McCormick, 2014).
4. Η αυξανόμενη τάση στη χρήση των κινητών τηλεφώνων με κάμερα για κρυφή φωτογράφιση ατόμων σε δημόσιους ή ιδιωτικούς χώρους, δηλαδή η φωτογράφιση που γίνεται κάτω από φούστες των γυναικών, χωρίς την συναίνεση τους, η παραγωγή φωτογραφιών και βίντεο που απεικονίζουν απόκρυφα σημεία άλλων προσώπων που φωτογραφήθηκαν και βιντεοσκοπήθηκαν χωρίς την άδεια τους κάτω από τα ρούχα τους και στην συνέχεια έγινε κοινή χρήση αυτών στο διαδίκτυο (Powell, 2010) .

5. Τους τρόπους με τους οποίους το διαδίκτυο παρέχει στους χρήστες ή τους καταχραστές τη δυνατότητα να διατηρούν τη δική τους ανωνυμία (Stroud, 2014), ταυτοποιώντας ταυτόχρονα τα θύματα (συμπεριλαμβανομένης της τακτικής "doxing", όπου είναι η σκόπιμη δημόσια δημοσίευση προσωπικών πληροφοριών για ένα άτομο από τρίτους, με απώτερο σκοπό να ταπεινώσει, να απειλήσει, να εκφοβίσει ή να τιμωρήσει (Douglas, 2016, p.199).

Πέρα από αυτούς τους παράγοντες που σχετίζονται με τα μέσα, πρέπει να αναγνωριστεί το ευρύτερο κοινωνικό-πολιτισμικό πλαίσιο που πρόσφατα έχει δει την άρθρωση μιας αντιδραστικής αρρενωπότητας που επιτρέπει και αξιοποιεί την υποτίμηση των γυναικών, διπλά σε ανθρώπους με διαφορετικό χρώμα, σεξουαλικές και θρησκευτικές μειονότητες (Nagle 2017; Salter & Blodgett, 2016). Ο διάχυτος αέρας του εκφοβισμού, του σεξισμού, της παρενόχλησης και της περιθωριοποίησης που βιώνουν οι γυναίκες έχει τονιστεί πρόσφατα από το κίνημα #MeToo , κατά την οποία τα θύματα μιας τέτοιας συμπεριφοράς σπάνε την σιωπή τους και μοιράζονται δημόσια τη φύση και την έκταση της κακοποίησης που υπέστησαν (Frye, 2018) . Η «τοξική αρρενωπότητα» στα κοινωνικά δίκτυα και στις πλατφόρμες ανταλλαγής περιεχομένων όπως το Reddit ή 4 Chan and 8 Chan n (Massanari, 2017), είναι εμφανής και χαρακτηρίζονται ως αποθετήρια για κακοποίηση με βάση το φύλο, συμπεριλαμβανομένης της κυκλοφορίας του «πορνό εκδίκησης» και άλλων τέτοιων αδικημάτων που βασίζονται στην εικόνα (Marganski, 2018). Το 2015 στην αστυνομία της Αγγλίας υπέβαλαν καταγγελία για κακοποίηση με βάση την εικόνα και τα θύματα γυναίκες υπερτερούσαν των ανδρών κατά οκτώ (Davies, 2015). Ο μισογυνιστικός χαρακτήρας αυτών των δραστηριοτήτων αποδεικνύεται από υβριστικά, σεξουαλικά χυδαία και ταπεινωτικά σχόλια των θεατών που συνήθως συνοδεύουν τις αναρτημένες εικόνες (Martinez, 2014). Έτσι, η κακοποίηση με βάση την εικόνα αναδύθηκε και ευδοκίμησε αντλώντας υποστήριξη από μια ιδεολογία που νομιμοποιεί με βάση το φύλο και άλλες μορφές υποτίμησης ως μια μορφή αντρικής αυτοεπιβεβαίωσης ή ενδυνάμωσης.

Η ακριβής έκταση της διαδικτυακής κακοποίησης με βάση την εικόνα είναι δύσκολο να μετρηθεί για διάφορους λόγους. Πρώτον, είναι ο περιορισμένος όγκος συστηματικής συλλογής των δεδομένων μέσω μελετών θυματοποίησης. Επιπλέον, η κακοποίηση με βάση την εικόνα συχνά υποδηλώνεται από τα θύματα (μερικά από τα οποία δεν μπορεί να μην γνωρίζουν ότι οι φωτογραφίες και τα στοιχεία του έχουν κοινοποιηθεί χωρίς την άδεια τους), και λόγω των διαφορετικών ορισμών και οριοθετήσεων του προβλήματος σύμφωνα με διάφορους παράγοντες και αρχές (για παράδειγμα εάν οι σχετικές εικόνες πρέπει ή είναι σεξουαλικά σαφείς ή οι εικόνες υποκινούνται με πρόθεση να ενοχλήσει ή να παρενοχλήσει το θύμα προκειμένου να θεωρηθεί κακοποίηση με βάση την εικόνα) . Ένας από τους πρώτους και πιο εξέχοντες ιστότοπους «εκδικητικού πορνό», το IsAnyoneUp, ξεκίνησε το 2010 και παρέμεινε ενεργός για 16 μήνες. Στην συνέχεια ο ιδρυτής του ανέφερε ότι λάμβανε περίπου 35.000 υποβολές κάθε εβδομάδα με ομοιόμορφο διαχωρισμό μεταξύ των εικόνων που είχαν υποβληθεί από εκείνους που αναζητούσαν γρήγορη φήμη στο διαδίκτυο και περιπτώσεις μη εξουσιοδοτημένων ανεπιθύμητων εικόνων (Stroud. 2014: 170), ενώ ιστοσελίδες έρχονται και φεύγουν συμπεριλαμβανομένων των Pinkmeth, Texxxan, Anon-IB, και IsAnybodyDown (Ibid.: 170-171; Calvert, 2013: 671; Gault & Cox, 2018). Είναι ενδιαφέρον ότι μετά το κλείσιμο των ιστοτόπων όπως το Pinkmeth επανεμφανίστηκαν στο σκοτεινό διαδίκτυο πάλι (Cox, 2015). Η κακοποίηση με βάση την εικόνα είναι ένα σημαντικό και φαινομενικά αυξανόμενο πρόβλημα που προκαλεί σημαντική ψυχολογική, συναισθηματική και κοινωνική βλάβη στο θύμα (Franklin, 2014; Scheller, 2015; Henry et al., 2017).

1.3.5 Περί πατριαρχίας

Η ίδια η έννοια της πατριαρχίας δεν είναι συμβολή των φεμινιστικών θεωριών. Πολλοί κοινωνικοί επιστήμονες στον 19ο αιώνα έγραψαν γι' αυτό ως μια πιο πολιτισμένη ή περίπλοκη μορφή οργάνωσης σε σύγκριση με τις πρωτόγονες μητριαρχίες. Ο Engels Frederic (1884) αναφέρθηκε σ' αυτό ως το αρχαιότερο σύστημα κυριαρχίας που αποδεικνύει ότι η πατριαρχία είναι «η παγκόσμια ιστορική ήττα του θηλυκού φύλου». Υπό την έννοια αυτή λέγεται πως η πατριαρχία ήταν μια μορφή πολιτικής οργάνωσης που διένειμε την εξουσία ανισομερώς μεταξύ ανδρών και γυναικών εις βάρος των γυναικών. Η Βασιλική Ακαδημία του Ισπανικού Λεξικού Γλωσσών ορίζει την πατριαρχία «ως μια πρωτόγονη κοινωνική οργάνωση στην οποία η εξουσία ασκείται από ένα άνδρα αρχηγό της οικογένειας, επεκτείνοντας αυτή τη δύναμη ακόμη και σε μακρινούς συγγενείς της ίδιας γενεαλογίας».

Οι φεμινιστικές θεωρίες επικαιροποίησαν και επέκτειναν την κατανόηση της πατριαρχίας κατά το δεύτερο ήμισυ του 20ου αιώνα. Στην πραγματικότητα, οι κοινωνικές επιστήμες το είχαν αφήσει πίσω ακριβώς επειδή θεωρούνταν ότι ισχύει και χαρακτηρίζει μόνο τους αρχαίους πολιτισμούς. Για πολλές φεμινίστριες, η πατριαρχία είναι κάτι πολύ περισσότερο από πολιτισμούς που υπήρχαν στο αρχαίο παρελθόν και υπερβαίνει την «άνιση κατανομή της εξουσίας μεταξύ των ανδρών και των γυναικών σε ορισμένες πτυχές των κοινωνιών μας», όπως ορίζουν ακόμη πολλά λεξικά. Αντιθέτως οι περισσότερες μορφές φεμινισμού χαρακτηρίζουν την πατριαρχία ως το σημερινό άδικο κοινωνικό σύστημα το οποίο υποβιβάζει, διακρίνει και καταπιέζει τις γυναίκες. Όπως γράφει ο Carole Pateman (1988) « η πατριαρχική κατασκευή της διαφοράς μεταξύ ανδρισμού και θηλυκότητας είναι η πολιτική της υποταγής ». Η έννοια της πατριαρχίας περιλαμβάνει όλους τους κοινωνικοπολιτικούς μηχανισμούς, οι οποίοι ονομάζονται πατριαρχικά θεσμικά όργανα, τα οποία αναπαράγουν και ασκούν ανδρική κυριαρχία σε βάρος των γυναικών. Η φεμινιστική θεωρία χαρακτηρίζει τυπική την πατριαρχία ως κοινωνική κατασκευή, η οποία μπορεί να ξεπεραστεί με αποκάλυψη και κριτική ανάλυση των δηλώσεων της και των θεσμών της. (Tickner, Ann J. (2001)).

Καθορίζοντας τις πραγματικές και αντιληπτές βιολογικές διαφορές μεταξύ των δύο αναγνωρισμένων φύλων, οι άνδρες δικαιολογούν την κυριαρχία τους με βάση μια υποτιθέμενη βιολογική κατωτερότητα των γυναικών.

Τόσο οι φεμινίστριες όσο και οι μη φεμινίστριες πιστεύουν ότι η πατριαρχία έχει ιστορικές ρίζες στην οικογένεια, την ηγεσία (νομική και πρακτική) της οποίας ασκείται από τον πατέρα και προβλέπεται σε ολόκληρη την κοινωνική τάξη, μια τάξη που διατηρείται και ενισχύεται από διαφορετικούς μηχανισμούς/ θεσμούς , μεταξύ των οποίων το Ίδρυμα Ανδρικής Αλληλεγγύης. Μέσω αυτού του θεσμικού οργάνου, οι άνδρες ως κοινωνική κατηγορία ,ατομικά και συλλογικά καταδυναστεύουν όλες τις γυναίκες ως κοινωνική κατηγορία, τις καταπιέζουν μεμονωμένα με διαφορετικούς τρόπους, οικειοποιώντας τις αναπαραγωγικές και παραγωγικές τους δυνάμεις ελέγχοντας τα σώματα τους, το μυαλό, τη σεξουαλικότητα και την πνευματικότητα τους κυρίως μέσω «ειρηνικών» μέσων όπως ο νόμος και η θρησκεία. Ωστόσο, συχνά αυτά τα ειρηνικά μέσα ενισχύονται μέσω της χρήσης της σωματικής, σεξουαλικής και ψυχολογικής βίας.

Συνδυάζοντας όλα αυτά τα στοιχεία η πατριαρχία ορίζεται ως η έξης:(Yar & Drew,2019)

«Η Πατριαρχία είναι μια μορφή διανοητικής, κοινωνικής, πνευματικής, οικονομικής και πολιτικής οργάνωσης/ δόμησης της κοινωνίας που παράγεται από τη σταδιακή θεσμοποίηση πολιτικών σχέσεων που δημιουργούνται, συντηρείται και ενισχύεται από διάφορα θεσμικά όργανα που συνδέονται στενά μεταξύ τους για την επίτευξη συναίνεσης όσον αφορά τη μικρότερη αξία των γυναικών και τους ρόλους τους. Αυτοί οι θεσμοί διασυνδέονται όχι μόνο μεταξύ τους για να ενισχύσουν τις δομές κυριαρχίας των ανδρών πάνω στις γυναίκες, αλλά και με άλλα συστήματα αποκλεισμού, καταπίεσης ή και κυριαρχίας που βασίζονται σε πραγματικές ή αντιληπτές διαφορές μεταξύ των ανθρώπων, δημιουργώντας κράτη που ανταποκρίνονται μόνο στις ανάγκες και τα συμφέροντα λίγων ισχυρών ανδρών» (Yar& Drew, 2019) .

Με την «σταδιακή θεσμοποίηση» γίνεται αναφορά σε μια ιστορική διαδικασία η οποία αποδεικνύει ότι η πατριαρχία δεν είναι φυσική, δεν υπήρχε πάντα, και δεν είναι ταυτόσημη σε όλους τους πολιτισμούς και σε όλους τους πολιτισμούς και σε όλες τις γενιές. Αυτό, με τη σειρά του, σημαίνει ότι μολονότι οι άνδρες έχουν εξουσία επί των γυναικών σε όλους τους θεσμούς που θεωρούνται σημαντικά για την κάθε κοινωνία, δεν σημαίνει ότι οι γυναίκες δεν έχουν καμία εξουσία ή δικαιώματα, επιρροή ή πόρους , ούτε πως όλες οι γυναίκες έχουν ή ασκούν την ίδια εξουσία. Επιπλέον, καθώς η πατριαρχία γίνεται πιο εκλεπτυσμένη, περισσότερες γυναίκες από συγκεκριμένες ομάδες επιτρέπεται να έχουν πρόσβαση σε ορισμένα ιδρύματα, αν και δεν είναι σχεδόν τότε οι πιο ισχυροί άνθρωποι μέσα σε αυτά.

Ο όρος « πολιτικές σχέσεις που βασίζονται στο φύλο » περιλαμβάνει την εξήγηση που έδωσε η Kate Millet, ότι οι σεξουαλικές και άλλες σχέσεις μεταξύ των δύο φυλών αναγνωρίζονται ως τέτοιες από την πατριαρχία, είναι πολιτικές σχέσεις, μέσω των οποίων οι άνδρες κυριαρχούν τις γυναίκες.

Ως « συναίνεση για την μικρότερη αξία των γυναικών » γίνεται αναφορά σε μια σιωπηρή και υποσυνείδητη συμφωνία μεταξύ κάθε μέλους μιας κοινότητας ότι οι γυναίκες και οτιδήποτε σχετίζεται με τις γυναίκες αξίζουν λιγότερο από τους άνδρες. Αυτό αντικατοπτρίζεται στο θεσμό της σεξιστικής γλώσσας, ο οποίος καθιερώνει το θηλυκό ως « το άλλο » και το αρσενικό ως κανόνα και αυτό αντιπροσωπεύει η περιέχει το θηλυκό. Με τη φράση « συναίνεση» γίνεται αναφορά επίσης σε μια ιδεολογία και έκφραση της στη γλώσσα που απαξιώνει ρητά τις γυναίκες, αποδίδοντας τους, τους ρόλους τους, την εργασία τους, τα προϊόντα τους και το κοινωνικό τους περιβάλλον λιγότερο αξιόλογο και τη δύναμη από αυτή που αποδίδεται στους άνδρες.

Με τον όρο « Πατριαρχικοί θεσμοί », γίνεται αναφορά στο σύνολο μηχανισμών, πρακτικών, πεποιθήσεων, μύθων και σχέσεων, που οργανώνουν σχετικά σταθερά πρότυπα της ανθρώπινης δραστηριότητας όσον αφορά τη σχέση με την κατανομή των πόρων, την αναπαραγωγή των ατόμων και το είδος των κοινωνικών δομών σε μια δεδομένη Πατριαρχία. Αυτοί οι θεσμοί είναι στενά συνδεδεμένοι μεταξύ τους, δημιουργώντας , διατηρώντας και μεταδίδοντας την ανισότητα από γενιά σε γενιά. Οι περισσότεροι κοινωνιολόγοι αναγνωρίζουν ως θεσμούς κοινωνικές δομές όπως οι κυβερνήσεις, η οικογένεια, οι ανθρώπινες γλώσσες, τα πανεπιστήμια, τα νοσοκομεία, οι επιχειρήσεις και τα νομικά συστήματα. Γίνονται επίσης ορατοί και άλλοι θεσμοί, τους οποίους η πατριαρχική κοινωνιολογία δεν αναγνωρίζει ως τέτοιους , όπως ο θεσμός της ανδρικής αλληλεγγύης της ερωτικής βίας, των μύθων που κατηγορούν την γυναίκα, της ανδρικής ετεροκανονικότητας, των διχοτομικών σεξουαλικών όντων κ.α. Πολλές φεμινίστριες ενώ δεν μιλούν για θεσμούς, υποστηρίζουν ότι η πατριαρχία δεν υπάρχει μόνο στην οικογένεια αλλά σε όλες τις δομές που επιτρέπουν τον έλεγχο των γυναικών, τη δουλειά τους και την αναπαραγωγική τους δύναμη. Ονομάζονται πατριαρχικοί θεσμοί, διότι εκτός από το να είναι μηχανισμοί για τη διαίωση της πατριαρχίας, είναι επίσης ένα σύνολο πεποιθήσεων, πρακτικών, μύθων που διασφαλίζουν ότι η πατριαρχία είναι ορατή ακόμη και σε εκείνες τις γυναίκες που υποφέρουν περισσότερο από τον αποκλεισμό και γενικότερα φροντίζουν να γίνεται αντιληπτή ως φυσική ή απλά όπως είναι και θα είναι πάντα για τις γυναίκες.

Η ιδέα του « Ιδρύματος Ανδρικής Αλληλεγγύης » προήλθε από την Celia Amoros, αν και δεν το αποκαλεί έτσι και μιλάει για μια αδελφότητα μεταξύ ανδρών που λαμβάνει χώρα στο σύνταγμα της σύγχρονης πατριαρχίας. Ο Κοσταρικανός συνθέτης/τραγουδιστής Guadalupe Urbina αναφέρεται σε αυτό το ίδρυμα ως « ο Ιπότης Αμοιβαίου Επαίνου ». Οι Marcela Lagarde, Angela Miles, Carole Pateman και πολλές άλλες φεμινίστριες πιστεύουν ότι οι άνδρες δημιουργούν αλληλεξάρτηση και αλληλεγγύη μεταξύ τους, γεγονός που τους επιτρέπει να κυριαρχούν στις γυναίκες. Αυτό δεν σημαίνει ότι υπάρχει ιεραρχία μεταξύ των ανδρών.

Η « οικειοποίηση » της αναπαραγωγικής δύναμης των γυναικών και ο έλεγχος του σώματος τους και της σεξουαλικότητας τους προέρχονται από τον ριζοσπαστικό φεμινισμό. Για παράδειγμα, η Shulamith Firestone εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο η ανθρώπινη αναπαραγωγή, η οποία συμβαίνει και ελέγχεται νομικά από άνδρες και χρησιμοποιείται για να ωφελήσει τους άνδρες ή να κρατήσει τις γυναίκες στο έλεος των ανδρών. Η Lidia Falcón θεωρεί τις γυναίκες ως κοινωνική και οικονομική τάξη, επιμένοντας ότι είναι ο πατέρας και ο σύζυγος που επιβάλουν ιδιοποίηση. Πολλές φεμινίστριες, όπως η Maria Meis κ.α., έχουν μιλήσει για την παραγωγική σχέση μεταξύ συζυγών στη σύγχρονη πυρηνική οικογένεια, η οποία είναι παρόμοια με την σχέση μεταξύ ενός προϊσταμένου και ενός υφισταμένου στον χώρο της εργασίας. Αυτός ο χειροτονισμός εμφανίζεται στον ιδιωτικό χώρο της οικογένειας, επειδή οτιδήποτε παράγει ο σύζυγος εισέρχεται στην αγορά (ο προνομιούχος τομέας της καπιταλιστικής πατριαρχίας), ενώ η παραγωγή της συζύγου όχι. Με αυτόν τον τρόπο, όλες οι εργασίες της συζύγου στον μη προνομιούχο ιδιωτικό χώρο της πυρηνικής οικογένειας αφανίζεται.

Μερικές πτυχές, στοιχεία-χαρακτηριστικά της σύγχρονης Πατριαρχίας είναι τα ακόλουθα :

1. Η Πατριαρχία είχε αρχή και, ως εκ τούτου μπορεί να έχει και τέλος. Ακόμη και αν δεν αναγνωρίζεται το πως ακριβώς δημιουργήθηκε, γνωρίζουμε ότι προέκυψε μετά από χιλιετίες διαφορετικής πιο ισότιμης ανθρώπινης οργάνωσης. Οι πρώτες μορφές Πατριαρχίας ξεκίνησαν το πολύ πριν από έξι χιλιετίες.
2. Γνωρίζουμε επίσης ότι υπάρχουν διαφορετικά μοντέλα πατριαρχίας σε διαφορετικές χρονικές στιγμές και σε διαφορετικούς πολιτισμούς και τόπους, αλλά η χαμηλότερη αξία που δίνεται στις γυναίκες και στους ρόλους τους σε σύγκριση με τους άνδρες και τους ρόλους τους παραμένει σταθερή σε όλα τα μοντέλα. \

3. Με άλλα λόγια η Πατριαρχία συνυπάρχει με πολύ διαφορετικές μορφές διακυβέρνησης και κοινωνικοθρησκευτική πολιτική οργάνωση όπως αυτοκρατορίες, βασιλεία, θεοκρατίες, δημοκρατίες κλπ, και μπορούν να συνυπάρχουν πολύ καλά με τον καπιταλισμό, τον σοσιαλισμό κλπ. Ωστόσο, λόγω της παγκοσμιοποιήσεως του νεοφιλελεύθερου καπιταλισμού, σχεδόν όλοι οι υφιστάμενοι πατριάρχες σήμερα μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ως καπιταλιστές πατριάρχες.
4. Σε κάθε γνωστή πατριαρχία αρνητική σημασία αποδίδεται στις γυναίκες και στις δραστηριότητες τους μέσω συμβόλων και μύθων (δεν εκφράζονται πάντα ρητά). Αυτά τα σύμβολα και οι μύθοι είναι διαφορετικά σε κάθε πολιτισμούς, αλλά και σε κάθε πολιτισμό αποδίδουν αρνητικές σημασίες στις γυναίκες ή στο θηλυκό.
5. Η Πατριαρχία αποτελείται από δομές ή θεσμούς που αποκλείουν τις γυναίκες από τη συμμετοχή ή την επαφή με χώρους ανώτερης εξουσίας, η σε αυτούς που θεωρούνται ότι είναι χώροι μεγαλύτερης δύναμης όπως οικονομικοί, πολιτικοί, πολιτισμικοί και θρησκευτικοί.
6. Παρά τα παραπάνω, οι γυναίκες δεν αντιμετωπίζονται πανομοιότυπα στην Πατριαρχία, ούτε αποκλείονται όλες οι γυναίκες με τον ίδιο τρόπο από τους χώρους εξουσίας. Στην πραγματικότητα, αυτή η διαφορετική αντιμετώπιση είναι ένας μηχανισμός με τον οποίο προωθείται ή έλλειψη αλληλεγγύης και ανταγωνιστικότητας μεταξύ των γυναικών. Αυτή η έλλειψη αλληλεγγύης και ανταγωνιστικότητας μεταξύ των γυναικών κλιμακώνεται μερικές φορές σε απόλυτη περιφρόνηση μεταξύ τους, εξασφαλίζοντας έτσι την οσιότητα τους σε άνδρες και ανδρικές αξίες.
7. Η πατριαρχία παράγεται από την ίδια στιγμή και ταυτόχρονα προωθεί μια νοοτροπία βασισμένη σε διχοτομική, ιεραρχική και σεξουαλική σκέψη. Αυτή η νοοτροπία χωρίζει την πραγματικότητα σε διχοτομικές κατηγορίες, τοποθετώντας όλη την αντιληπτή πραγματικότητα είτε σε πράγματα και πράξεις που σχετίζονται με τη φύση είτε σε πράγματα και πράξεις που παράγονται από τον πολιτισμό. Επιπλέον, οτιδήποτε εντάσσεται στην κατηγορία «πολιτισμός» είναι υπερτιμημένο, ενώ ότι σχετίζεται με την φύση υποτιμάται. Τοποθετώντας τους άνδρες και το αρσενικό κάτω από την ανώτερη κατηγορία πολιτισμού και τη γυναίκα κάτω από τη λιγότερη εκτιμώμενη κατηγορία της φύσης, ο άνδρας και η αρρενωπότητα γίνονται η παράμετρος, το πρότυπο ή το παράδειγμα της ανθρωπότητας, ενώ η υποταγή των γυναικών δικαιολογείται με βάση τους υποτιθέμενους κατώτερους «φυσικούς τους ρόλους».

8. Στην Πατριαρχία, οι ρόλοι των φύλων και τα στερεότυπα μπορεί να διαφέρουν σε κάθε κοινωνική τάξη, ηλικία και πολιτισμό, αλλά μέσω των μηχανισμών δομών και θεσμών που αναφέρθηκαν προηγουμένως καθιστά τους ρόλους και τα στερεότυπα να φαίνονται φυσικά.
9. Σε κάθε δεδομένη πατριαρχία όλοι οι άνθρωποι δεν θα απολαμβάνουν τα ίδια προνόμια ή έχουν την ίδια ισχύ. Πράγματι, η εμπειρία της κυριαρχίας των ανδρών επί των γυναικών ιστορικά χρησίμευσε για μερικούς άνδρες να επεκτείνουν αυτή την κυριαρχία σε άλλες ομάδες ανδρών, εγκαθιστώντας μια ιεραρχία μεταξύ των ανδρών που είναι λιγότερο ή περισσότερο η ίδια σε κάθε πολιτισμό η περιοχή σήμερα. Ο άνδρας στην κορυφή της πατριαρχικής ιεραρχίας έχει μεγάλη οικονομική ισχύ, είναι ενήλικος και σχεδόν πάντα ικανός, διαθέτει μια σαφώς καθορισμένη, αρσενική ταυτότητα φύλου και μια καλοπροσδιορισμένη ετεροφυλοφιλική ταυτότητα, προσθέτοντας μερικά ακόμη χαρακτηριστικά ανά περιοχή. Για παράδειγμα, στην Λατινική Αμερική, για να είναι ένας άνδρας στην κορυφή της πατριαρχικής ιεραρχίας θα πρέπει να είναι λευκός και χριστιανός, επιπλέον των άλλων χαρακτηριστικών που μοιράζονται με τους ομολόγους της πατριαρχίας σε όλες τις περιοχές.
10. Σε όλα τα μοντέλα της πατριαρχίας οι γυναίκες εκτίθενται σε διαφορετικούς βαθμούς και είδη βίας, μερικά κοινά για όλους και άλλα ειδικά για κάθε πολιτισμό, θρησκευτικό ή οικονομικό μοντέλο που εγκρίθηκε από την πατριαρχία.
11. Η Πατριαρχία ήταν η πρώτη δομή κυριαρχίας, υποταγής και αποκλεισμού που αναγνωρίζεται ως τέτοια (αναγνωρισμένη πατριαρχική ιστορία) και εξακολουθεί να παραμένει ένα βασικό σύστημα κυριαρχίας. Κατά έναν ειρωνικό τρόπο, ενώ είναι το πιο ισχυρό και διαρκές σύστημα ανισότητας, δεν γίνεται ποτέ αντιληπτό ως τέτοιο ακόμη και από τις ίδιες τις γυναίκες. Στην πραγματικότητα ακριβώς επειδή η αορατότητά της πατριαρχίας είναι ένας από τους θεσμούς της, ακόμη και μερικές φεμινίστριες αρνούνται την ύπαρξη της.

1.3.6 Μια φεμινιστική προσέγγιση

Η Μαρί Σιάρ το 1986, έλεγε ότι «Ο φεμινισμός είναι η ριζοσπαστική ιδέα ότι οι γυναίκες είναι άνθρωποι». Δηλαδή, οι γυναίκες πρέπει να διαθέτουν δύναμη, αυτενέργεια, ελευθερία, να μπορούν να έχουν τον απόλυτο έλεγχο στο σώμα τους. Μετά από πολλές δεκαετίες, οι γυναίκες ακόμη και σήμερα εξακολουθούν να αγωνίζονται, να διαμαρτύρονται, να γράφουν και να μιλούν ευνόητα δικαιώματα τους.(Cameron,2020)

Η συγγραφέας Chimaamanda Ngozi Adichie (2014), ανέφερε πως «Πρέπει να είμαστε όλοι φεμινιστές», μετά από έναν χρόνο στην Βρετανία ο οργανισμός δημοσκοπήσεων YouGov πραγματοποίησε μια έρευνα παρουσίασε ότι πολλές από τις γυναίκες δεν είναι σίγουρες. Πολλές γυναίκες απάντησαν πως ο φεμινισμός είναι απαραίτητος, και οι μισές περίπου ότι δεν θα αποκαλούσαν τον εαυτό τους φεμινίστριες, ενώ υπήρχε και μια κατηγορία στην οποία δήλωσε πως αυτή η λέξη είναι προσβλητική.(Cameron,2020)

Η φεμινιστική θεωρία έχει ένα ευοίωνο μέλλον, είναι ένα μέλλον που συνδέεται με την αλλαγή. Αναμφίβολα συνδέεται με διάφορους τρόπους με τους φεμινιστικούς αγώνες και τις φεμινιστικές γνώσεις που παράγονται από τους προηγούμενους αγώνες και γνώσεις, αλλά περιλαμβάνει επίσης μια συνεχή επανεκτίμηση του τι είναι ο φεμινισμός και ποια είναι τα αποτελέσματα που μπορεί να έχει. Ένα από τα κυριότερα της σύγχρονης φεμινιστικής θεωρίας, καθώς αντιμετωπίζει ένα μεταβαλλόμενο μέλλον, καθώς κατευθύνεται στο ζήτημα της αλλαγής, θα πρέπει να είναι σχετικά με το τι είναι άκαιρο και τι είναι της εποχής. Κάτι είναι άκαιρο, εκτός εποχής, είτε λόγω του ότι είναι αναχρονιστικό, που είναι ένας άλλος τρόπος να πούμε ότι δεν έχει χρησιμοποιηθεί στο παρελθόν του, έχει δηλαδή ακόμα κάτι να προσφέρει που παραμένει αναξιοποίητο, εικονικότητα του παραμένει δελεαστική και γεμάτη δυναμισμό για το παρόν και το μέλλον, πάνω σε αυτό έχει κατευθυνθεί μια μεγάλη μερίδα της φεμινιστικής θεωρίας, ξαναδιαβάζοντας το παρελθόν για ότι διαγράφεται, καταπιέζεται, είναι αχρησιμοποίητο ή ασυνείδητο.

Ενώ υπάρχει ένας τεράστιος όγκος συναρπαστικής έρευνας στον ευρύ τομέα της φεμινιστικής θεωρίας, είναι σχεδόν εξ ολοκλήρου αφιερωμένη σε ανάλυση του παρελθόντος και του παρόντος, Ξεκίνησε ως ανάλυση των τρόπων με τους οποίους γινόταν διακρίσεις σε βάρος των γυναικών και βοηθούσαν στην ανάπτυξη και τη διαιώνιση των βλαβών που γινόταν στις γυναίκες , τόσο εννοιολογικά όσο και υλικά(Grosz,2010).

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι τα φεμινιστικά κινήματα και οι φεμινίστριες κριτικοί χρειάζονται τις ιστορίες τους.

Και δεδομένου των στρεβλώσεων στις οποίες έχουν υποβληθεί οι φεμινίστριες, δεν προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι οι φεμινίστριες πρέπει να επιμένουν να καθορίσουν την ιστορία ως την παραγωγή γνώσεων για το παρελθόν. Για σχεδόν τέσσερις δεκαετίες μετά τη δημοσίευση της το 1935, για παράδειγμα η άποψη του George Dangerfield για την αγγλική εξέγερση των γυναικών στην Εδουαρδιανή Βρετανία ως υστερικό παραλήρημα σεξουαλικών πεινασμένων λεσβιών, θεωρούνταν έλλειψη ερμηνευτικής εξουσίας για το αντίθετο, μια σωστή και ορθή αναγνώριση της Pankhurst και της μαχητικότητας των σουφραζετών. (Dangerfield,1935).

Το φεμινιστικό ιστορικό έργο των τελευταίων 20 ετών επιτρέπει να διαβάσουμε τη μαχητικότητα ως τη διατύπωση ορισμένων φεμινιστικών πολιτικών και πολιτιστικών διεκδικήσεων έναντι του εδουαρδιανού κράτους και τον ίδιο τον Ντανγκερφιλντ ως προϊόν μιας σεξουαλικά ανήσυχης ηθικά άγρυπνης περιόδου του μεσοπόλεμου στη Βρετανία.(Mackenzie,1975).

Ο φεμινισμός σαν ιδέα είναι ένα πολύ παλιό φαινόμενο από το πολιτικό φαινόμενο του πολιτικού κινήματος του φεμινισμού. Στην Ευρώπη η άνθηση του πολιτικού φεμινισμού ήρθε το 18ο αιώνα. Υπήρχε ωστόσο μια λογοτεχνική παράδοση, όπου γυναίκες συγγραφείς υπερασπιζόταν το φύλο τους, αντιστεκόταν στον διασυρμό που βίωναν οι γυναίκες .Το 1405, η Christine de Pizan,, μια Ιταλίδα ανθρωπιστής που πέρασε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής στην Γαλλία, ξεκίνησε να αντικρούει την μισογυνιστική λογοτεχνία της εποχής της, γράφοντας αυτό που επρόκειτο να γίνει, το πρώτο σημαντικό φεμινιστικό φυλλάδιο στη δυτική παράδοση. Η de Pizan στράφηκε στην ιστορία, στο βιβλίο της "Το βιβλίο της Πόλης των Κυριών", όπου περιέγραφε μια πόλη κατοικημένη από σπουδαίες γυναίκες του παρελθόντος, τη βασίλισσα Εσθήρ, που έσωσε τους Εβραίους, τις γυναίκες Σαβίνες που εδραίωσαν την ειρήνη μεταξύ των Ρωμαίων και των γειτόνων τους, την Κλοθίλντα που έφερε τον Χριστιανισμό στους Φράγκους και φυσικά την Παναγία και διάφορες Άγιες, εστιάζοντας στα επιτεύγματα τέτοιων αξιοσημείωτων γυναικών. Η de Pizan χρησιμοποίησε την ιστορία για να υποστηρίξει ότι οι μισογυνιστές της εποχής της έκαναν λάθος όταν καταδίκασαν τα υποτιθέμενα εγγενή κακά και τις αδυναμίες του γυναικείου φύλου (Judy Chicag,1979). Σταδιακά μέσα στους επόμενους τέσσερις αιώνες σε διαφορετικές χώρες της Ευρώπης γραφτήκαν και αλλά βιβλία με παρόμοιο περιεχόμενο. Ωστόσο οι συγγραφείς αυτοί δεν συμμετείχαν σε κανένα φεμινιστικό κίνημα, αλλά ούτε χαρακτήριζαν τον εαυτό τους ως φεμινίστριες (Cameron,2020)

Η Dorothy Sayers αναγνώριζε την άποψη πως οι γυναίκες είναι άνθρωποι. Όπως έγραψε «Μια γυναίκα είναι εξίσου συνηθισμένο ανθρώπινο πλάσμα με έναν άνδρα, με παρόμοιες προσωπικές ιδιαιτερότητες και με τα ίδια ακριβώς δικαιώματα, όσον αφορά το ατομικό γούστο και τις προτιμήσεις». Αυτή η άποψη έκανε την Sayers να είναι διστακτική ως προς το να ασπαστεί τον φεμινισμό ως οργανωμένο πολιτικό κίνημα. (Cameron, 2020)

Οι ιστορικοί ισχυρίστηκαν πως ο φεμινισμός κατάφερε να προσελκύσει έναν μεγάλο αριθμό με υποστηρικτές αλλά μόνο σε περιπτώσεις που υπήρχαν πολιτικοί στόχοι που συμβάδιζαν με άλλες ιδεολογικές επιλογές.

Τον 19ο αιώνα εμφανίστηκε το κίνημα για την γυναικεία ψήφο με την κορύφωση του να γίνεται στις αρχές του 20ου αιώνα. Δύο από τα βασικά επιχειρήματα του κινήματος, το ένα ήταν το πως και οι γυναίκες θα πρέπει να έχουν ίσα δικαιώματα με τους άνδρες στην πολιτική. Ωστόσο σε αυτό το επιχείρημα υπήρχε ένα άλλο που τόνιζε τις διαφορές ανάμεσα στις γυναίκες και στους άνδρες, προκειμένου να αποδείξουν πως οι γυναίκες είναι αδύνατον να εκπροσωπηθούν από ένα ανδρικό εκλογικό σώμα, επειδή τις υποαπασχολούσαν αλλά ζητήματα. Το να αποκτήσουν οι γυναίκες πολιτική αντιπροσώπευση έφερε κοντά ανθρώπους που είχαν διαφορετικά συμφέροντα. Στις ΗΠΑ για παράδειγμα υπήρχαν μαύρες γυναίκες οι οποίες στήριζαν τις Σουφραζέτες επειδή είχαν την πεποίθηση πως η θέσπιση την γυναικείας ψήφου θα βοηθούσε στον αγώνα για την φυλετική δικαιοσύνη. Από άλλη πλευρά οι λευκές γυναίκες φεμινίστριες προσπαθούσαν με ένα ρατσιστικό τρόπο να πείσουν πως με το δικαίωμα ψήφου στις λευκές γυναίκες να ενισχυόταν η κυριαρχία των λευκών. Στην Βρετανία οι γυναίκες υποστήριζαν και τα τρία πολιτικά κόμματα των Συντηρητικών, των Φιλελεύθερων και των Ριζοσπαστών. Στην πρώτη τάξη υποστιζόταν πως οι γυναίκες που είναι εύπορες και πιο μορφωμένες μπορούσαν να αποκτήσουν εκλογικά δικαιώματα από τους άνδρες της εργατικής τάξης, από την άλλη οι σοσιαλίστριες αγωνιζόταν για τα ίσα δικαιώματα όλων των γυναικών και ανδρών όλων των τάξεων όπου αυτό θα ενίσχυε την εργατική τάξη. Όλες οι ομάδες είχαν τον ίδιο στόχο το εκλογικό δικαίωμα στις γυναίκες και αυτό ήταν που τους έκανε να συμμαχήσουν. Μόλις καταχωρήθηκε το δικαίωμα της ψήφου στις γυναίκες τότε ήρθαν στην επιφάνεια όλο αυτά που τις χώριζαν. Την δεκαετία του 1930 στην Βρετανία υπήρχαν οι φεμινίστριες όπου τόνιζαν τις ομοιότητες γυναικών και ανδρών, και αυτές που υποστήριζαν την γυναικεία διαφορετικότητα, αυτό είχε ως αποτέλεσμα να δημιουργηθούν δύο ανταγωνιστικές φεμινιστικές προσεγγίσεις οι οποίες ονομάστηκαν «παλιός» και «νέος» φεμινισμός.

Στην πρώτη διεκδικούσαν ίσες αμοιβές για την εργασία και ίσες ευκαιρίες στην πρόσληψη, ενώ η άλλη αγωνιζόταν για μια καλύτερη θέση της γυναίκας ως συζύγου και μητέρας δηλαδή στον να δικαιούται την σύνταξη χηρείας και τα οικογενειακά επιδόματα. (Cameron,2020)

Ο φεμινισμός είναι ένας όρος που συχνά συνοδεύεται από επίθετα όπως, μαύρος, σοσιαλιστικός, φιλελεύθερος, ριζοσπαστικός ή διαθεματικός φεμινισμός. (Cameron,2020). Οι παραπάνω εκδοχές τέμνονται μεταξύ τους, μια φεμινίστρια μπορεί να ταυτιστεί με περισσότερες από μια εκδοχή του φεμινισμού. Σε πολλές περιπτώσεις οι φεμινίστριες συμφωνούν απόλυτα και σε άλλες υπάρχουν ακραίες διαφορές. (Cameron,2020)

Στο ερώτημα «Τι είναι φεμινισμός;» η απάντηση είναι ότι είναι κάτι το περίπλοκο, είναι πολύπλευρος και ποικιλόμορφος τόσο στο ιστορικό κομμάτι όσο και στο πολιτικό και ιδεολογικό. Ο φεμινισμός θεμελιώνεται πάνω σε δύο πολύ βασικές πεποιθήσεις:

- Ότι οι γυναίκες που βρίσκονται σε υποδεέστερη θέση μέσα στην κοινωνία από τους άνδρες βιώνουν αδικίες και έρχονται συχνά αντιμέτωπες με διάφορα συστηματικά προσκόμματα, μόνο και μόνο επειδή είναι γυναίκες. Ότι η υποτέλεια των γυναικών δεν είναι ούτε αναπόφευκτη ούτε επιθυμητή, είναι μια κατάσταση που μπορεί και πρέπει να αλλάξει μέσω της πολιτικής (Cameron, 2020).

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΕΜΦΥΛΗ ΒΙΑ ΚΑΙ ΜΜΕ

2.1 Έμφυλη βία και ΜΜΕ

Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης λειτουργούν ως φακοί με τους οποίους οι άνθρωποι αντιλαμβάνονται τον κόσμο. Δικός τους πρωταρχικός σκοπός είναι τόσο η ψυχαγωγία όσο και η ενημέρωση του κοινού για τα νέα και ευαισθητοποίηση για τα κοινωνικά προβλήματα που αφορούν την πολιτική, την κοινωνία, τα οικονομικά, την υγεία, την επιστήμη κ.λπ.

Σήμερα, οι άνθρωποι έχουν την ευκαιρία να γνωρίζουν αμέσως τι συμβαίνει σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου, χάρη στην προηγμένη τεχνολογία που διευκολύνει τη διαδικασία της επικοινωνίας. Ωστόσο, ο ρόλος των μέσων μαζικής ενημέρωσης είναι πιο περίπλοκος από αυτό, αφού έχουν τη δύναμη να διαμορφώσουν την αντίληψη του κοινού για κρίσιμα κοινωνικά προβλήματα ακόμη και να επηρεάσουν δραστικά την κοινωνική πολιτική. Σύμφωνα με έρευνα μαζικής επικοινωνίας, η δύναμη των μέσων ενημέρωσης μπορεί είτε να αναδιαρθρώσει τους κοινωνικούς κανόνες και την κοινή γνώμη για τα κοινωνικά προβλήματα είτε να διαιωνίσει ορισμένα στερεότυπα και μια κατάσταση.(Mahase 2020)

Για να κατανοήσουμε πώς αλληλεπιδρούν τα ΜΜΕ με την κοινωνία και πώς οι κοινωνικές νόρμες, είναι σημαντικό να προσδιοριστεί η σημασία του μέσου που χρησιμοποιείται για τη μεταφορά του μηνύματος και την αξιολόγηση του κοινωνικού κλίματος στο οποίο μεταφέρεται.

Όπως υπαγορεύει η θεωρία της επιλεκτικής έκθεσης, οι παραγωγοί ειδήσεων αξιολογούν τις ειδήσεις με βάση την ατζέντα και τους σκοπούς τους και ορίζουν την προβολή των αντικειμένων. Από την άλλη πλευρά, το κοινό δεν είναι παθητικό να δέχεται τις ειδήσεις, έχει ενεργό ρόλο στη λήψη του μηνύματος καθώς επιλέγει να αλληλεπιδράσει με το μέσο που είναι πιο κοντά στις δικές τους πεποιθήσεις.(Howitt,1982). Έτσι, οι άνθρωποι εκτίθενται κυρίως στο ένα μέσο που δεν αμφισβητεί τις τυποποιημένες κοινωνικές πεποιθήσεις και την ιδεολογία τους, έτσι ώστε τα μέσα μαζικής ενημέρωσης να χρησιμοποιούν αυτή την ψυχολογική ανάγκη του κοινού για σταθερότητα.

Το ερώτημα που πάντα προβληματίζει τους θεωρητικούς της επικοινωνίας και τους κοινωνιολόγους είναι αν τα μέσα αντικατοπτρίζουν την κοινωνία ή η κοινωνία διαμορφώνει τα μέσα ενημέρωσης.

Οι πρώτες μελέτες έχουν δείξει ότι τα μέσα μαζικής ενημέρωσης δεν απεικονίζουν την πραγματικότητα όπως είναι, αλλά μάλλον παρουσιάζουν ένα μέρος της που θα ήταν αποδεκτό από την πλειοψηφία του κοινού, σε ισορροπία με τους κοινωνικούς κανόνες. (Bullock and Cubert, 2002). Αυτή η εικονική πραγματικότητα, ωστόσο, θα μπορούσε να είναι προκατειλημμένη εναντίον ορισμένων ομάδων ανθρώπων που θεωρούνται παραδοσιακά περιθωριοποιημένοι στην κοινωνία. Η συνεχής παραμορφωμένη απεικόνιση αυτών των ανθρώπων ενισχύει τον κοινωνικό διχασμό στην κοινωνία.(Howitt, 1982).[Fridkin, K. L., & Kenney, P. J. (2014).

Συγκεκριμένα, τα νέα για τις ιστορίες εγκλήματος, την απεικόνιση του θύματος και του δράστη θα μπορούσαν να εντείνουν το κοινωνικό χάσμα διακρίνοντας τα στερεότυπα. Για παράδειγμα, τα πιο ελκυστικά νέα σχετικά με το έγκλημα είναι εκείνα όπου ο δράστης ανήκει σε μια περιθωριοποιημένη ομάδα (μαύροι, μετανάστες, κ.λπ.). ή το θύμα ήταν ένα πρόσωπο υψηλού προφίλ (τη φήμη, τους πλούσιους απογόνους κ.λπ.). Η πλευρά που επιλέγουν τα μέσα ενημέρωσης σε κάθε περίπτωση προέρχεται από τα συναισθήματα του μέσου ατόμου που επιβάλλει κοινωνική κρίση σύμφωνα με τα καλά θεμελιωμένα κοινωνικά στερεότυπα τους.

Ο βαθμός στον οποίο τα μέσα καθορίζουν την αντίληψη των ανθρώπων είναι ιδιαίτερα εκτεταμένος διαμορφώνοντας το μυαλό τους σε αυτό που είναι «καλό ή κακό, καθαρό ή κακό». (Kellner,1995 cited in Richards, Kirkland Gillespie and Dwayne Smith, 2011,p.179) ή ακόμη και να καθορίσουν ποια συμπεριφορά αναμένεται από τους ανθρώπους ανάλογα με το φύλο τους, την κοινωνική τους κατάσταση και το χρώμα τους ενισχύοντας και παρατείνοντας τα στερεότυπα. (Garcia-Moreno, 2006). Στην πραγματικότητα, η κάλυψη ειδήσεων από τα μέσα ενημέρωσης για τα κοινωνικά προβλήματα μπορεί να επηρεάσει το κοινό ως προς τον προσδιορισμό του προβλήματος και να θέσει τις πιθανές λύσεις σε αυτό το πρόβλημα.

Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης έχουν σημαντική δύναμη πάνω στις κοινωνίες, καθώς είναι ικανά να επηρεάσουν την κοινή γνώμη. Η επιρροή των μέσων ενημέρωσης είναι στην πραγματικότητα ένας συνδυασμός λήψης αποφάσεων των πρακτορείων ειδήσεων και των δημοσιογράφων. (Barnes 2006, Jane 2014, Shade 2007, Vitis and Gilmour 2017). Τα ειδησεογραφικά πρακτορεία, αποφασίζουν ποια είδη ειδήσεων αξίζουν να είναι στο προσκήνιο επιλεγμένα με βάση υψηλότερους πολιτικούς λογαριασμούς που μπορούν να εξυπηρετήσουν. Οι δημοσιογράφοι, από την άλλη πλευρά, επηρεάζουν την αντίληψη των ανθρώπων επιλέγοντας ποιος θα πάρει συνέντευξη, θα παραθέσει ή θα αγνοήσει.

Οι αποφάσεις που λαμβάνονται ενισχύουν τις ανισότητες και την περιθωριοποίηση ορισμένων ομάδων με βάση τα στερεότυπα που ιδρύονται στην κοινωνία και τις περιθωριοποιούν ακόμη περισσότερο απορρίπτοντας τις ως πιθανές αξιόπιστες πηγές ή αγνοώντας ιστορίες όπου είναι θύματα.

Η πλειοψηφία των περιθωριοποιημένων ομάδων πιθανότατα δεν θα εμπιστεύονται τα μέσα ενημέρωσης για ίση παρουσίαση και θα ζητούν την ευκαιρία να ακουστούν, καθώς οι ανισότητες και οι διακρίσεις που αντιμετωπίζουν είναι θεσμικές και παρούσες κάθε φορά.(Richards et al., 2011). Για παράδειγμα, μια γυναίκα θύμα ενδοοικογενειακής βίας δεν θα προσεγγίσει τα μέσα ενημέρωσης για την προβολή του προβλήματος, καθώς η λειτουργία των μέσων ενημέρωσης στον πατριαρχικό πολιτισμό και η βία κατά των γυναικών δεν είναι «είδηση». Λόγω της αφθονίας αυτών των ιστοριών, η κοινωνική ανοχή για αιώνες βίας κατά των γυναικών ως αποδεκτή αναμόρφωση των γυναικών, πιθανότατα μια γυναίκα που φτάνει στα πρακτορεία ειδήσεων θα θυματοποιηθεί για άλλη μια φορά. Επιπλέον, η απεικόνιση των προαναφερθέντων ομάδων μπορεί να επηρεάσει τον τρόπο με τον οποίο η υπόλοιπη κοινωνία τις αντιλαμβάνεται. Επιπλέον, η καλλιέργεια στερεοτυπικών απόψεων από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης επηρεάζει σε μεγάλο ποσοστό τη διαμόρφωση της κοινωνικής πολιτικής σε κρίσιμα κοινωνικά ζητήματα.(Anastasio and Costa, 2004).Όσον αφορά την παρουσίαση και τη σχέση δύο φύλων, είναι αναμφισβήτητο ότι η δυναμική τους έχει υποστεί ριζικές αλλαγές κατά τη διάρκεια των τελευταίων αιώνων που είναι επίσης ορατές στα μέσα ενημέρωσης.

Η ταχεία επέκταση της χρήσης του διαδικτύου και της τεχνολογίας της επικοινωνίας έχει οδηγήσει σε σημαντικές αλλαγές, όπου η κοινωνική αλληλεπίδραση δεν μεσολαβεί μόνο από την τεχνολογία αλλά βασίζεται όλο και περισσότερο σε αυτή. Ωστόσο, καθώς η χρήση του διαδικτύου και της τεχνολογίας της πληροφορίας έχει επηρεάσει τη ζωή ενός ολόκληρου ατόμου. Οι ανησυχίες σχετικά με τις διαδικτυακές απειλές έχουν επεκταθεί και περιλαμβάνουν διάφορες διαδικτυακές σεξουαλικές παρενοχλήσεις.

Η τρέχουσα παγκοσμιοποίηση αυξάνει τη χρήση του διαδικτύου παγκοσμίως και επηρεάζει την εμφάνιση διαδικτυακής βίας με βάση το φύλο. Η συμμετοχή γυναικών και παιδιών στον διαδικτυακό χώρο έχει χαρακτηριστεί από ανησυχίες για την ασφάλειά τους, ιδιαίτερα το πρόβλημα της διαδικτυακής παρενόχλησης και την ευαλωτότητά τους σε διαδικτυακούς σεξουαλικούς θηρευτές .

Η δικαιολογία της διαδικτυακής σεξουαλικής παρενόχλησης είναι επίσης αδιαχώριστη από τον ηγεμονικό ανδρισμό που θεσμοθετείται σε εικονικούς δημόσιους χώρους. Η πατριαρχική πολιτισμική διάσταση εκδηλώθηκε ως πειθαρχικό υποκείμενο για την έκφραση των ιεραρχιών των φύλων στο κοινωνικό-τεχνολογικό τοπίο. Η ιδέα της ηγεμονικής αρρενωπότητας ενισχύει στη συνέχεια την αντίληψη των μέσων κοινωνικής δικτύωσης ότι οι άνδρες θα είναι άνδρες όταν διαπράττουν βία με βάση το φύλο ως μια αποδεκτή φυσική πράξη. Η κανονικότητα της βίας κατά των γυναικών μπορεί τελικά να απαλλάξει τους άνδρες από τα λάθη του διαδικτυακού βιασμού και άλλης σεξουαλικά επιθετικής συμπεριφοράς στην κοινότητα. (Kellner, 1995, Richards, Kirkland Gillespie and Dwayne Smith, 2011).

Οι τεχνολογικές εξελίξεις που δημιουργούν μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή εικονικά δίκτυα αποδυναμώνουν τις γυναίκες τοποθετώντας τις ως αντικείμενα βίας. Τα έφηβα κορίτσια που ανήκουν στους χρήστες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης είναι τελικά ευάλωτα στον κίνδυνο του διαδικτυακού εγκλήματος. Όπως υποστηρίζουν οι Zhong, Kebbell και Webster (2020), το οποίο αναφέρει δύο κατηγορίες διαδικτυακών απειλών εγκλήματος. πρώτον, το καθαρό έγκλημα στον κυβερνοχώρο είναι μια παραβίαση που στοχεύει σε υλικό ή λογισμικό. Δεύτερον, τα εγκλήματα στον κυβερνοχώρο που υποστηρίζονται από την τεχνολογία είναι νομικές παραβιάσεις που υποστηρίζονται από το διαδίκτυο. Αυτός ο τύπος εγκλήματος στον κυβερνοχώρο τυγχάνει προσοχής επειδή πολλές γυναίκες αναφέρουν περιστατικά διαδικτυακής βίας με βάση το φύλο, όπως διαδικτυακή καταδίωξη, βίντεο βιασμού, διαδικτυακό σεξουαλικό εξαναγκασμό, εκδίκηση πορνό, δοξολογία και βία που διευκολύνεται από την τεχνολογία .

Αυτό το φαινόμενο είναι πράγματι σχετικά νέο σε ορισμένες χώρες, ειδικά σε μελέτες στην Ινδονησία, αν και η σεξουαλική βία που διευκολύνεται από την τεχνολογία και την διαδικτυακή επιθετικότητα κατά των γυναικών έχει αναφερθεί ήδη από τα πρώτα στάδια ανάπτυξης του Διαδικτύου. Ωστόσο, αυτές οι πρακτικές είναι απαραίτητες για την επανεξέταση του ρόλου της σύγχρονης τεχνολογίας επειδή αλλάζουν και ενισχύουν τη βία με βάση το φύλο.

Από την άλλη πλευρά, οι δυνατότητες μεγάλων δεδομένων που παρατείνουν τη διάρκεια ζωής του ψηφιακού περιεχομένου και του αλγόριθμου στις μηχανές αναζήτησης μπορούν εύκολα να συνδεθούν με το όνομα του θύματος. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τουλάχιστον, λειτουργούν ως πολλαπλασιαστής δύναμης που επιτρέπει τεράστιες αρνητικές επιπτώσεις στα θύματα πέρα από τους κινδύνους της σεξουαλικής βίας στον πραγματικό κόσμο. (Salter and Crofts 2015).

2.2 MME και Γυναικοκτονία

Τα μέσα ενημέρωσης έχουν τη δύναμη να ενισχύουν τις πεποιθήσεις και να διαμορφώνουν την κοινή γνώμη (Edwards & Wood, 1999). Μια έρευνα σχετικά με το περιεχόμενο της κάλυψης των γυναικοκτονιών στα MME της Λατινικής Αμερικής αποκάλυψε αφηγηματικές δομές που κατηγορούν τα θύματα και θολώνουν την ευθύνη των δραστών. Ωστόσο, δεν ήταν γνωστό εάν ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίστηκαν αυτές οι περιπτώσεις αντικατοπτρίζει τη γενική πολιτική των μέσων ενημέρωσης ή ήταν συγκεκριμένος για τις περιπτώσεις στις μελέτες. (Knaul, Bustreo και Horton 2020).

Το 2020, μια ποσοτική μελέτη που εξέτασε το περιεχόμενο της κάλυψης του θέματος των γυναικοκτονιών σε τρεις εθνικές εφημερίδες στο Μεξικό, την ισπανόφωνη χώρα με τον μεγαλύτερο αριθμό γυναικοκτονιών (CEPAL, 2020), και στην οποία μόνο το 4% των περιπτώσεων καταλήγει σε καταδίκη (OCNF, 2018). Η μελέτη έδειξε ότι η προσοχή των μέσων ενημέρωσης στη γυναικοκτονία αυξήθηκε κατά μέσο όρο 447% από το 2014 έως το 2017.

Ωστόσο, η ανάλυση του περιεχομένου των άρθρων αποκάλυψε ότι οι αφηγήσεις επικεντρώθηκαν στις ηθικές και κοινωνικές προεκτάσεις των εγκλημάτων χρησιμοποιώντας στερεότυπα και προκαταλήψεις φύλου, ταξινομώντας τα θύματα σε αρνητικές κοινωνικές κατηγορίες, αγνοώντας έτσι το πλαίσιο του φύλου βία χαρακτηριστική της γυναικοκτονίας.

Η μελέτη ανέλυσε συνολικά 2.527 άρθρα και διαπίστωσε ότι είναι πιο συνηθισμένο να βρίσκουμε αρνητικές αναπαραστάσεις των θυμάτων παρά αρνητικές αναπαραστάσεις των δραστών και ότι ήταν πιο πιθανό να αναφέρουν δικαιολογίες και λόγους που δικαιολογούν τις ενέργειες των δραστών παρά θετικές πτυχές των θυμάτων. Ορισμένα άρθρα δεν παρείχαν περιγραφές των θυμάτων, αλλά η συντριπτική πλειονότητα αυτών που παρείχαν αρνητικές ή/και περιγραφές που κατηγορούσαν τα θύματα των γυναικών: η El Universal, στο 90,5% από τα 157 άρθρα με περιγραφές της γυναίκας, Reforma, στο 94,1% από 219 και Excélsior στο 92% από 161 άρθρα.

Φράσεις όπως «είχε αυτοκαταστροφικές συμπεριφορές», «είχε προβλήματα με το αλκοόλ και τον εθισμό στα ναρκωτικά» ή αυτές που υπονοούν ότι το θύμα έθεσε τον εαυτό της σε κίνδυνο, «έφυγε από ένα πάρτι με τρεις άνδρες», «αυτή βγήκε για πάρτι μέχρι τα ξημερώματα». Όσοι χρησιμοποιούν στερεότυπα ασωτίας «είχε πολλούς ρομαντικούς συντρόφους», «κοιμόταν με έναν άντρα έξω από το σπίτι της» και εκείνοι που εξηγούν την αντίδραση του δράστη ως φυσική:

«είχε κοιμηθεί με άλλους άντρες και διατηρούσε επαφή μαζί τους μέσω γραπτών μηνυμάτων», «του ήταν άπιστη».(van Gelder et al. 2020; John et al. 2020)

Είναι σύνηθες να τονίζεται η κατάστασή τους ως αλλοδαπός και στιγματισμένα επαγγέλματα όπως σεξεργάτρια, σερβιτόρα, μοντέλο ή χορεύτρια επισημαίνοντας ότι αυτές οι συνθήκες έκαναν τις γυναίκες πιο ευάλωτες στην ακραία έμφυλη βία. Ωστόσο, τα μέσα ενημέρωσης έτειναν να μην αναφέρουν ότι ο μισογυνισμός των δραστών και ο στιγματισμός των γυναικών είναι εκείνοι που τους οδηγούν να επιτεθούν σε αυτές τις γυναίκες, και όχι η ίδια η κατοχή.

Η μελέτη (Ann Arbor: University of Michigan Press.) διαπίστωσε μια τάση να τονίζει την επικινδυνότητα ορισμένων γεωγραφικών περιοχών και να τις συσχετίζει με τη φτώχεια ή τις αυτόχθονες εθνότητες. Αυτό έχτισε μια αφήγηση που βασίζεται στην κοινωνική τάξη και τις υλικές συνθήκες των θυμάτων, στιγματίζοντας μια ολόκληρη κοινότητα και δημιουργώντας τα συμφραζόμενα μέσω της βίας και των κοινωνικών προβλημάτων. Αυτό δημιουργεί και ενισχύει συναισθήματα ανασφάλειας και απόρριψης.

Επιπλέον, οι εφημερίδες που μελετήθηκαν έτειναν να παρέχουν λεπτομέρειες για τον τρόπο με τον οποίο πραγματοποιήθηκε η δολοφονία και την κατάσταση στην οποία βρέθηκε το σώμα του θύματος: κατά μέσο όρο, το 16% των άρθρων χρησιμοποίησε αυτόν τον αφηγηματικό τρόπο για να προκαλέσει αίσθηση γύρω από τις γυναικοκτονίες .(Howitt, 1982)

Όσον αφορά τον δράστη, τα άρθρα συνήθως συσχετίζουν τα αίτια της δολοφονίας με απεικονίσεις «τιμής», «φυσικού» πάθους, παθολογιών και αιτιών πέρα από τον έλεγχο του δολοφόνου ή ακόμη και θετικές περιγραφές, μειώνοντας την ευθύνη του ως δολοφόνου. Η El Universal το κάνει στο 39% από τα 223 άρθρα με περιγραφές του δράστη, η Reforma στο 34,4% από τα 247 και η Excélsior στο 43,4% από τα 182. Παραδείγματα περιλαμβάνουν: (ο δράστης) «είχε εργασιακό άγχος», «ήταν θύμα κακομεταχείρισης από το θύμα», «το θύμα του χρωστούσε χρήματα», «βαρέθηκε να τσακώνεται με το θύμα», «είχε ταπεινωθεί από το θύμα».

Αυτή η ποσοτική προσέγγιση επιβεβαιώνει ότι οι εφημερίδες(Henry and Powell 2015, 2016· Zhong et al. 2020) τείνουν να στηρίζουν αόρατα τους δράστες : στο 33% των άρθρων, η δολοφονία δεν αναφέρεται ούτε διαπιστώνεται , ονοματίζοντας το φαινόμενο με φράσεις όπως π.χ. «Βρέθηκε νεκρή» . Παρόλο που η πλειονότητα των άρθρων δεν περιείχε περιγραφές των θυμάτων και των δραστών, αυτά που παρείχαν ένα πλαίσιο και ένα γνωστικό όργανο για να ερμηνευτεί το ζήτημα στο σύνολό του και να ληφθούν υπόψη όλα τα θύματα και όλοι οι δράστες.

Οι αναπαραστάσεις που βασίζονται σε στερεότυπα φύλου και την ενοχοποίηση των θυμάτων κατασκευάζουν και ενισχύουν την ιδέα ότι τα θύματα γυναικοκτονίας ήταν «ένας τύπος γυναίκας» που κατά κάποιο τρόπο είχε παραβιάσει τον ηθικό κώδικα της κοινωνίας. Αυτού του είδους η αφήγηση δημιουργεί προκαταλήψεις και κοινωνικές συμπεριφορές εκ νέου θυματοποίησης, αγνοώντας τη σημασία ότι οι δημόσιες πολιτικές που δίνουν λύση θα πρέπει να επικεντρώνονται στο να εμποδίζουν τους άνδρες να γίνουν θύτες παρά οι γυναίκες να γίνουν θύματα.

Τα παραδοσιακά μέσα ενημέρωσης (τηλεόραση και οι εφημερίδες κυρίως), υποστηρίζουν ότι αυτός ο όρος δεν είναι κατάλληλος να περιγράψει τη φύση αυτών των εγκλημάτων, επειδή είναι εξευτελιστικός για τις γυναίκες και να μην το χρησιμοποιούν σε κάλυψη αυτών των ιστοριών ή όταν αναφέρονται σε πολιτική σχετικά με τη βία κατά των γυναικών. Από την άλλη πλευρά, οι πιο φιλελεύθεροι και αριστεροί πολιτικοί φαίνονται πιο δεκτικοί στον όρο αναγνωρίζοντας την ανάγκη του όρου προκειμένου να πλαισιώσει το πρόβλημα σε ένα ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο ώστε να προχωρήσει σε πολιτικές για την αποτελεσματική προστασία των θυμάτων πριν να είναι πολύ αργά. Επίσης, οι δημοσιογράφοι σε φιλελεύθερες εφημερίδες ή τα διαδικτυακά ιστολόγια φαίνονται πιο πρόθυμοι να χρησιμοποιήσουν αυτό το πλαίσιο για να αναφερθούν στη δολοφονία των γυναικών (Bergen and Bogle 2000· DeKeseredy and Corsianos 2016· Jensen 2007). Η συζήτηση επεκτείνεται ειδικά στις διαδικτυακές πλατφόρμες όπως το twitter και το Facebook μετά τις διαδικτυακές πρωτοβουλίες των #metoo και #niunamenos που έφεραν στο επίκεντρο την σεξουαλική παρενόχληση και την βία κατά των γυναικών και εξαπέλυσε ένα κύμα ομολογιών από γυναίκες σε όλο τον κόσμο που υπέστησαν διακρίσεις στο χώρο εργασίας και βίας σε προσωπικές και επαγγελματικές σχέσεις καθιστώντας το πρόβλημα ορατό παγκοσμίως και αδύνατο να αγνοηθεί άλλο. Αυτές οι διαδικτυακές καμπάνιες έδειξαν για άλλη μια φορά πόσο σημαντικά είναι τα μέσα τόσο κοινωνικά όσο και παραδοσιακά, στην ευαισθητοποίηση για κοινωνικά ζητήματα. Ιδιαίτερα, φάνηκε πόσο ισχυρά είναι τα social media στη σύγχρονη ζωή μας και τον τεράστιο αντίκτυπο που έχουν στη μετατόπιση ενός προβλήματος από την ιδιωτική στη δημόσια σφαίρα. Χάρη σε αυτές τις εκστρατείες, οι γυναίκες βρήκαν το θάρρος να μοιραστούν τις ιστορίες και τη ζητήσουν κοινωνικές αλλαγές. Βλέποντας την τεράστια επιρροή που είχαν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στους ανθρώπους, τα παραδοσιακά μέσα ενημέρωσης δεν μπορούσαν να απέχουν για πολύ από τη διεθνή απαίτηση των γυναικών να αντιμετωπίσουν την πραγματικότητα.

Ωστόσο, η ελληνική κοινωνία ανεξάρτητα από το είδος της απήχησης που είχαν οι πρωτοβουλίες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, σε φεμινιστικές ομάδες σε όλο τον κόσμο, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας, ο όρος γυναικοκτονία παραμένει ακόμη ταμπού.

Επιπλέον, όποιος τολμήσει να χρησιμοποιήσει αυτόν τον όρο υπόκειται σε διαδικτυακό εκφοβισμό. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι όταν η Ελληνίδα πολιτικός Μαρία Γιαννακάκη, χρησιμοποίησε αυτόν τον όρο σε μια ανάρτηση που έκανε στο twitter όπου αναφέρονταν στη δολοφονία μιας γυναίκας από πρώην σύζυγο (η περίπτωση της Ερατώσ στη Λέσβο το 2019) δέχθηκε επίθεση από πολλούς χρήστες, συμπεριλαμβανομένων άλλων ανδρών πολιτικών, επειδή χρησιμοποίησε αυτόν τον όρο θεωρήθηκε ως αναίσθητο και προσβλητικό για το θύμα.

Η συνεχής άρνηση χρήσης αυτού του όρου και αναφοράς στη γυναικοκτονία ως νεολογισμός από τα ΜΜΕ και οι πολιτικοί εκπρόσωποι της Ελλάδας έχουν βαθύτερο πολιτικό νόημα. Η αποδοχή του όρου ως επίσημη αναφορά στον φόνο εκ προθέσεως γυναικών επειδή είναι γυναίκες θα αναγνωρίσουν την ανισότητα των φύλων πίσω από αυτές τις ενέργειες και ως εκ τούτου θα αναγνωρίσουν τη θεσμική ανισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών που είναι ενσωματωμένη στην ελληνική κοινωνία σε όλους τους τομείς της ιδιωτικής και δημόσιας σφαίρας. Επιπλέον, το πολιτικό σύστημα το οποίο υποβαθμίζει τη δύναμή τους από την πατριαρχική κουλτούρα από την οποία απέχουν, και η πλαισίωση της δολοφονίας γυναικών σε ένα πλαίσιο που θα αποδυναμώσει το πατριαρχικό θεμέλιο .

Η πανδημική νόσος του κορωνοϊού (COVID-19) έχει αλλάξει ριζικά τις ζωές των ατόμων και τη δομή της κοινωνίας. Κανείς δεν μπορούσε να προβλέψει τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις και τις συνέπειες της πανδημίας του COVID-19. Αυστηρά βήματα για τη διαχείριση της δημόσιας υγείας για τον έλεγχο μιας επιδημίας είχαν πραγματοποιηθεί σε ολόκληρη τη χώρα, όπως το lockdown, η εργασία/μελέτη από το σπίτι και η κοινωνική απόσταση.(García Guevara & Guachambosa, 2019) Ταυτόχρονα, τα άτομα έπρεπε να μένουν και να πραγματοποιούν όλες τις δραστηριότητες στο σπίτι όλη την ημέρα, σύμφωνα με τις οδηγίες που καθορίζει η κυβέρνηση. Η συνεχιζόμενη πολιτική της ατομικής καραντίνας αποδεικνύεται πως τονώσε σημαντικά τις κοινωνικές, οικονομικές και ψυχολογικές συνέπειες. Πρόσφατη μελέτη άρχισε να εκθέτει τον αντίκτυπο της πανδημίας του COVID-19 στην ανισότητα των φύλων, η οποία βασίζεται σε περιπτώσεις βίας κατά των γυναικών.

Ορισμένοι ακαδημαϊκοί αποκάλυψαν επίσης ότι υπήρξε αύξηση στις αναφορές βίας κατά την διάρκεια της καραντίνας για γυναίκες και παιδιά . Ο περιορισμένος χώρος για τα άτομα λόγω της ανεξάρτητης καραντίνας εγκυμονούσε τον κίνδυνο προϋπάρχουσας ευπάθειας, ειδικά στη βία από στενό σύντροφο . Η μετάβαση όλων των δραστηριοτήτων στο σπίτι αυξήσε την ένταση των συναντήσεων με ιδιωτικούς συνεργάτες. Το σπίτι μετατραπήκε σε επικίνδυνο μέρος για τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας επειδή τοποθετεί τις γυναίκες ως αντικείμενα βίας . Οι γυναίκες τείνουν να κινδυνεύουν να κακοποιηθούν σεξουαλικά και σωματικά από στενούς ή μη συντρόφους στη ζωή τους, σχεδόν το ένα τρίτο των γυναικών στον κόσμο . (Bullock & Cubert, 2002). Το Ταμείο Πληθυσμού των Ηνωμένων Εθνών εκτιμά ότι οι κοινωνικοί περιορισμοί στο πλαίσιο της εξάμηνης συνεχιζόμενης πανδημίας COVID-19 θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε περίπου 31 εκατομμύρια επιπλέον περιπτώσεις βίας λόγω φύλου παγκοσμίως . Δεν διαφέρει πολύ από την Ινδονησία, τα στοιχεία βίας με βάση το φύλο αυξήθηκαν δραματικά κατά τη διάρκεια της επιδημίας του κορωνοϊού. Σύμφωνα με την Ένωση Γυναικών για τη Δικαιοσύνη και τη Νομική Βοήθεια, από τον Μάρτιο έως τον Απρίλιο του 2020, αναφέρθηκαν 97 περιπτώσεις. Οι περιπτώσεις βίας με βάση το φύλο εξακολουθούν να λαμβάνουν τα περισσότερα δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων αποδεικτικών στοιχείων ενδοοικογενειακής βίας (33 περιπτώσεις), διαδικτυακής βίας με βάση το φύλο (30 περιπτώσεις), σεξουαλικής παρενόχλησης (8 περιπτώσεις), βιασμού (3 περιπτώσεις) και βίας γνωριμιών (7 περιπτώσεις). Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι διαδικτυακές πράξεις βίας με βάση το φύλο παρουσιάζουν αυξανόμενη σημασία.

2.3 Έμφυλα Στερεότυπα και ΜΜΕ

Σύμφωνα με τους ερευνητές, η γενική απεικόνιση των γυναικών και η βία προς αυτές, αντιπροσωπεύουν εν μέρει το πώς η κοινωνία βλέπει τις γυναίκες και τη βία με βάση το φύλο (Richards et al., 2011) and (Taylor, 2009). Η σχέση μεταξύ της πατριαρχίας, των μέσων ενημέρωσης και της κοινωνίας είναι πιο περίπλοκη από ό, τι φαίνεται, είναι ένας από τους κύριους ρόλους των μέσων ενημέρωσης είναι η ενημέρωση και η εκπαίδευση των ανθρώπων σε κοινωνικά ζητήματα. Ωστόσο, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης φαίνεται να είναι η πηγή επιβλαβών μύθων και στερεοτύπων σχετικά με τα θύματα βίας κατά των γυναικών. (Meyer, 1994 cited in Richards et al., 2011, p.179).

Ο σεξισμός και τα μέσα ενημέρωσης είναι άρρηκτα συνδεδεμένα. Κανείς δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι δεδομένου ότι τα μέσα μαζικής ενημέρωσης γίνονται μέρος της καθημερινής μας ζωής επηρεάζουν τον τρόπο που σκεφτόμαστε πολλές πτυχές της ζωής μας στα οικονομικά, την εργασία, την πολιτική, τις προσωπικές σχέσεις, ακόμη και την εικόνα μας. Ειδικά με την άνοδο του καπιταλισμού στη δεκαετία του '50, στις αμερικανικές εταιρείες, μαζί με τις δυνάμεις που θα άρχιζε να οικοδομεί μια νέα πραγματικότητα μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, όπου ο κόσμος προηγείται της παγκοσμιοποίησης, όπου ο καπιταλισμός και ο καταναλωτισμός έχουν τον κεντρικό ρόλο και όλες οι άλλες πτυχές της ζωής θα κατασκευαστούν γύρω την παγκοσμιοποίηση όπου ο καπιταλισμός και ο καταναλωτισμός έχουν κεντρικό ρόλο και όλες οι άλλες πτυχές της ζωής θα κατασκευαστούν γύρω του, ακόμη και το κοινωνικό φύλο.

Δεν είναι περίεργο ότι η θηλυκότητα και η αρρενωπότητα έπρεπε να επαναπροσδιοριστούν ώστε να ταιριάζουν στο νέο κοινωνικό πλαίσιο, χωρίς όμως να καταργηθούν οι παραδοσιακές αξίες. Έτσι, η θηλυκότητα στη δεκαετία του 50 και τις επόμενες δεκαετίες χτίστηκε γύρω από τον ρόλο της πίστη και υπάκουη νοικοκυρά. Είναι εύθραυστη και ανίκανη να εκτελέσει τα «ανθρώπινα» έργα και περιγράφεται ως ακατανόητη και απόλυτα εξαρτημένη από την αρσενική φιγούρα στη ζωή της. Η αξία της περιορίστηκε στη διαχείριση του νοικοκυριού και ικανοποίησε τις ανάγκες του συζύγου της (McIntosh and Butler, 1991) ο άνδρας από την άλλη πλευρά χτίστηκε γύρω από τη φιγούρα του αγωνιστή πίσω στην πραγματική ζωή που φέρει τον ρόλο του τροφοδότη στην οικογένειά του. Ένας εργαζόμενος της μεσαίας τάξης, αποκολλημένος από τα συναισθήματά του με ελάχιστη ή καθόλου δέσμευση στην ανατροφή των παιδιών ή τη διατήρηση του σπιτιού.

Αυτός ο άνδρας σε αντίθεση με τις γυναίκες στα μέσα της δεκαετίας του '50, περνούν τον ελεύθερο χρόνο τους σε παραδοσιακά ανδρικές δραστηριότητες με άλλους άνδρες εκτός του σπιτιού. (Beynon,2001).

Αυτοί οι ρόλοι αντανακλούσαν εν μέρει την κοινωνία που απευθυνόταν στους λευκούς πιστούς Χριστιανούς της μεσαίας τάξης των Αμερικανών, των οποίων στόχος ήταν να εργαστούν για να καταναλώσουν περισσότερα. Το «αμερικανικό όνειρο» ήταν ένα σημαντικό μέρος της ζωής τους και ήταν ιδιαίτερα αφοσιωμένοι στο να το εκπληρώσουν και να ξεπεράσουν το παρελθόν, το οποίο ήταν η μνήμη των θυμάτων του πολέμου και της φτώχειας.

Η συγχώνευση της τηλεόρασης ήταν καταλύτης στην εμφύτευση των στερεοτυπικών ρόλων των φύλων στην κοινωνία και στην παράταση των μισογυνιστικών απόψεων των γυναικών στον πατριαρχικό πολιτισμό. Χάρη στην τηλεόραση, οι εταιρείες βρήκαν έναν άμεσο τρόπο να προσεγγίσουν τους καταναλωτές τους και να επηρεάσουν τις επιλογές τους οδηγώντας στην αύξηση των κερδών τους. Επιπλέον, η τηλεόραση έγινε το κατάλληλο μέσο για τους πολιτικούς, καθώς ήταν σε θέση να προσεγγίσουν τους πιθανούς ψηφοφόρους τους, δημιουργώντας την ψευδαίσθηση του προσιτού πολιτικού σε όλους τους πολίτες, ανεξάρτητα από το πού βρίσκονται.

Η τηλεόραση ήταν επανάσταση για την ιστορία των μέσων μαζικής ενημέρωσης από τότε ήταν το μόνο μέσο που θα μπορούσε να αντικατοπτρίζει τη ζωή του μέσου ατόμου με τις πεποιθήσεις, τις δυσκολίες και να εγκρίνει το ήδη υπάρχον status quo του κοινωνικού διχασμού και μισογυνισμού. Ο ρόλος των φύλων χτίστηκε στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, όπως η παραδοσιακή κοινωνία ήθελε να είναι. Χωρίς καμία αλλαγή στην κοινωνική δομή που θα μπορούσε να οδηγήσει περισσότερο διχασμό και αναστάτωση, καθώς εκείνη την εποχή μεταπολεμικός Η κοινωνία αγωνιζόταν να βρει μια ταυτότητα και κάθε ιδέα που θα μπορούσε να διαταράξει αυτόν τον αγώνα εξαλείφθηκε.(Χωρίς καμία αλλαγή στην κοινωνική δομή που θα μπορούσε να οδηγήσει σε περισσότερη διαίρεση και αναστάτωση, καθώς εκείνη την εποχή η μεταπολεμική κοινωνία αγωνιζόταν να βρει μια ταυτότητα και κάθε ιδέα που θα μπορούσε να διαταράξει αυτόν τον αγώνα εξαλείφθηκε.)

2.4 Ο ρόλος των ΜΜΕ

Ο σεξισμός στα μέσα ενημέρωσης δεν είναι ένα σύγχρονο ζήτημα, αλλά έχει τις ρίζες του βαθιά στην ιστορία των μέσων ενημέρωσης. Αναμφισβήτητα, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης δεν μπορούν να κατηγορηθούν για το σεξισμό στην κοινωνία, δεδομένου ότι βρίσκεται σε κάθε άλλο τομέα της ζωής. Οικογένειες, σχολεία, θρησκείες, βιομηχανία, πολιτική, προσωπικές σχέσεις και ο κατάλογος μπορεί να συνεχιστεί. Όπως φαίνεται, ο σεξισμός είναι ενδημικός στην κοινωνία ως αποτέλεσμα του πατριαρχικού πολιτισμού που αποτελεί τη ραχοκοκαλιά της πλειοψηφίας των πολιτισμών σε όλο τον κόσμο. Ωστόσο, τα μέσα ενημέρωσης διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην κατασκευή αξιών και συμβολισμού.(Clarke,1982). Ο τρόπος τους με τον οποίο συμβολίζουν τις γυναίκες ως υπόδουλους των ανδρών έχει μεγαλύτερο αντίκτυπο στην κοινωνία από ό, τι επιλέγουμε να πιστεύουμε.

Πρώτα απ' όλα, να έχετε κατά νου ότι τα μέσα μαζικής ενημέρωσης λειτουργούν σε ένα μαζικά μεγαλύτερο κοινωνικοοικονομικό σύστημα το οποίο τα ΜΜΕ εξυπηρετούν με την παρουσίαση των αξιών τους. Για παράδειγμα, αν η βιομηχανία δεν εκτιμά τη συμβολή των γυναικών και των ανδρών ως ίσων στον εργασιακό τομέα και αν η γυναικεία φωνή στην πολιτική ζωή δεν είναι η ίδια με αυτή των ανδρών, η εκπροσώπηση των γυναικών στα μέσα ενημέρωσης. Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης με τη σειρά τους, υποστηρίζουν τον πολιτιστικό συμβολισμό μιας αξιολύπτητης γυναίκας που δεν μπορεί να υπάρξει επιτυχώς σε άλλο τομέα της δημόσιας ζωής που δεν μπορεί να αποκτήσει κανέναν άλλο ρόλο παρά έναν υποτακτικό.

Ένα καλό παράδειγμα του πώς τα μέσα ενημέρωσης εξυπηρετούν το μεγαλύτερο κοινωνικοοικονομικό σύστημα της κοινωνίας είναι στις ΗΠΑ τη δεκαετία του '60. Όταν οι Αμερικανοί πήγαν στο εξωτερικό για να πολεμήσουν στο Βιετνάμ, τα εργοστάσια παρέμειναν χωρίς προσωπικό και τότε, όταν οι πολιτικοί χρησιμοποίησαν τη δύναμη των μέσων ενημέρωσης για να καλέσουν τις γυναίκες του έθνους να βγουν από την ασφάλεια των σπιτιών τους. Οι γυναίκες πήγαν, πληρώνονταν λιγότερο από τους άνδρες για την ίδια δουλειά, και οι επιτυχημένοι στο έργο τους, και πέτυχε στο καθήκον της. Μετά το τέλος του πολέμου, ωστόσο, οι άνδρες επέστρεψαν διεκδικώντας τις παλιές τους δουλειές και φυσικά οι γυναίκες έπρεπε να επιστρέψουν στο σπίτι τους. Ωστόσο, οι γυναίκες αρνήθηκαν να εγκαταλείψουν τις θέσεις εργασίας και την ελευθερία τους, δεδομένου ότι καταλαβαίνουν ότι μπορούν να είναι ανεξάρτητες και παραγωγικές.

Εδώ, η αμερικανική κυβέρνηση χρησιμοποίησε περισσότερες φορές την επιρροή των μέσων ενημέρωσης για να πείσει τις γυναίκες ότι η νόμιμη θέση τους είναι πίσω στο σπίτι και τους άνδρες στα εργοστάσια. Χρησιμοποίησαν διαφημίσεις στην τηλεόραση, το ραδιόφωνο, τις εφημερίδες για να υπενθυμίσουν στις γυναίκες την πραγματική τους θέση στην κοινωνία. Αυτό το παράδειγμα απεικονίζει τη σχέση των μέσων ενημέρωσης με το status quo και την τεράστια επιρροή που έχουν οι πολιτικοί στόχοι στην προσέγγιση των μέσων ενημέρωσης των κοινωνικών ζητημάτων και των πολιτιστικών κανόνων.

Η συσχέτιση μεταξύ των μέσων ενημέρωσης και του σεξισμού έγινε ορατή γύρω στη δεκαετία του '60 με το γυναικείο κίνημα στις ΗΠΑ, το οποίο άρχισε τον αγώνα για τα κοινωνικά δικαιώματα των γυναικών. Οι γυναίκες διεκδίκησαν ίσα δικαιώματα στη βιομηχανία εργασίας, στην εκπαίδευση, στην πολιτική και τα δικαιώματα για το σώμα τους. Φυσικά, δεν μπορούσαν να εξαλείψουν τα μέσα ενημέρωσης ως παράγοντα που συνέβαλε στον μισογυνισμό της κοινωνίας, αφού όλα τα μέσα εκείνη την εποχή αντιπροσώπευαν τις γυναίκες ως αδύναμο άτομο με το μόνο σεξουαλικό στόχο στη ζωή, ς αδύναμο άτομο με το μόνο στόχο στη ζωή για να εκπληρώσουν τις ανάγκες του συζύγου της και να αποκτήσουν παιδιά ή σεξουαλικό αντικείμενο.

Τα παραδείγματα του μισογυνισμού των μέσων ενημέρωσης είναι πολλά.

Οι ψηφιακές τεχνολογίες, που αρχικά φημίζονταν για τις δυνατότητες εξισορρόπησής τους, βρίσκονται υπό ολοένα και περισσότερο έλεγχο για την υπονόμευση των δικαιωμάτων των γυναικών και της κοινωνικής συνοχής. Σύμφωνα με μια πρόσφατη ανάλυση από το Economist Intelligence Unit, κατά μέσο όρο το 85% των 4.500 γυναικών που ερωτήθηκαν σε 45 χώρες βίωσαν ή έγιναν μάρτυρες διαδικτυακής κακοποίησης – με τα ποσοστά να είναι ακόμη υψηλότερα στη Μέση Ανατολή και στις ηπείρους της Λατινικής Αμερικής και της Αφρικής. Η παραπληροφόρηση και η δυσφήμιση αναφέρονται ως οι πιο συνηθισμένες τακτικές που χρησιμοποιούνται για να φιμώσουν τις γυναίκες, περιορίζοντας την ικανότητά τους να μιλούν στο Διαδίκτυο ή «αποπλατφορμοποιώντας» τις γυναίκες, αναγκάζοντάς τις να βγουν εντελώς από την διαδικτυακή πολιτική αρένα. (Henry and Powell 2015; Lewis, Rowe, and Wiper 2016; Litchfield et al. 2018)

Οι γυναίκες στην πολιτική είναι ιδιαίτερα συχνοί στόχοι διαδικτυακού μίσους, βίας και παραπληροφόρησης, με ψεύτικες ιστορίες και εικόνες βουτηγμένες στον μισογυνισμό που τις απεικονίζουν ως ανόητες, αναξιόπιστες και υπερβολικά σεξουαλικές. Παγκοσμίως, περίπου το 42% των γυναικών βουλευτών σε μια μελέτη είπε ότι έχουν δει εξαιρετικά ταπεινωτικές ή σεξουαλικά φορτισμένες εικόνες τους να διαδίδονται μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, της διαδικτυακής κακοποίησης και εκστρατειών παραπληροφόρησης λόγω φύλου. Τέτοιες εκστρατείες ορίζονται ως η διάδοση παραπλανητικών ή ανακριβών πληροφοριών και εικόνων εναντίον γυναικών πολιτικών ηγετών, δημοσιογράφων και γυναικών δημοσίων προσώπων, ακολουθώντας ιστορίες που συχνά βασίζονται στον μισογυνισμό, καθώς και στερεότυπα φύλου σχετικά με τον ρόλο των γυναικών.

Σχεδιασμένες για να αλλάξουν την αντίληψη του κοινού για το ιστορικό των γυναικών πολιτικών για άμεσο πολιτικό όφελος, καθώς και για να αποθαρρύνουν τις γυναίκες που αναζητούν πολιτική σταδιοδρομία, τέτοιες εκστρατείες έχουν χρησιμοποιηθεί εναντίον γυναικών πολιτικών ακτιβιστών και υποψηφίων στη Ρωσία, τις Φιλιππίνες, την Ουγγαρία, την Ινδία και πολλά άλλα.

Εκτός από καταστροφικές συνέπειες για τις γυναίκες που στοχεύουν, οι διαδικτυακές επιθέσεις κατά των γυναικών στην πολιτική όχι μόνο αντικατοπτρίζουν αλλά μπορούν επίσης να αλλάξουν τους κοινωνικούς κανόνες και τη συμπεριφορά. Μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, η μισογυνιστική γλώσσα και οι αφηγήσεις που είχαν λανθάνει στην κοινωνία βρίσκουν νέα δύναμη, σε σημείο να αποδυναμώνουν τους κοινωνικούς κανόνες ένταξης και τον πολιτικό λόγο και να εξομαλύνουν την κακοποίηση και την ατιμωρησία των δραστών.

Μια μελέτη γυναικών βουλευτών στη Χιλή από το Fundación Multitudes διαπίστωσε ότι οι γυναίκες στην πολιτική αναφέρουν ότι είναι τόσο συνηθισμένες να γίνονται στόχοι διαδικτυακού μίσους και έμφυλης παραπληροφόρησης που, παρά τις καταστροφικές προσωπικές και πολιτικές συνέπειες, αρχίζουν να το βλέπουν ως αναπόφευκτη συνέπεια πολιτική δέσμευση.

Ακόμη χειρότερα, αυτή η διάχυτη βίαιη ρητορική που διαδίδεται από ένα δίκτυο ιστοσελίδων και διαδικτυακών φόρουμ μισογυνιστών και ανδρών υπεροχής – γνωστά ως «η Μανόσφαιρα» – συχνά μεταφράζεται στην ομαλοποίηση και ακόμη και στη δικαιολόγηση της πολιτικής βίας κατά των γυναικών στην πολιτική, η οποία σε πολλά μέρη είναι στην η άνοδος. Έχοντας επίγνωση αυτής της τρομακτικής πραγματικότητας, αυξανόμενος αριθμός γυναικών –ιδιαίτερα νεαρών γυναικών– αναφέρουν ότι έχουν αλλάξει τη συμπεριφορά τους.(Cuklanz 2000;Kappler 2012)

Ως αποτέλεσμα της κακοποίησης που βιώνουν ή γίνονται μάρτυρες στο Διαδίκτυο, οι νεαρές γυναίκες αναφέρουν ότι αποθαρρύνονται να αναζητήσουν ηγετικούς ρόλους και να περιορίσουν τη δική τους ελευθερία έκφρασης, οδηγώντας τες σε αυτολογοκρισία, εντελώς αποδεσμευμένη από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Ως αποτέλεσμα των ανησυχιών τους για την παραπληροφόρηση στο Διαδίκτυο, μία στις πέντε νεαρές γυναίκες που συμμετείχαν σε έρευνα από το PLAN International είπε ότι σταμάτησε να ασχολείται εντελώς με την πολιτική.

Σε συνέντευξη από τους New York Times σε ηλικία 16 ετών, η Σάρα Χάμιλτον σκεφτόταν να θέσει υποψηφιότητα και η ίδια για το αξίωμα μια μέρα. Τέσσερα χρόνια αργότερα, αφού παρακολούθησε το μίσος που στόχευε στην αντιπρόεδρο των ΗΠΑ Καμάλα Χάρις, δεν την ενδιέφερε πλέον. Μετά την έκθεση στη θεραπεία γυναικών στο διαδίκτυο, είναι δύσκολο να την κατηγορήσουμε.

2.5 Αναπαράσταση πορνογραφίας στα MME

Η σύγχρονη τεχνολογία της πληροφορίας έχει μεταμορφώσει δραματικά το τοπίο των μέσων ενημέρωσης την τελευταία δεκαετία προσφέροντας μια σταθερά αυξανόμενη ροή υλικού μέσω πολλών νέων καναλιών. Όλοι έχουν πρόσβαση σε ένα τεράστιο φάσμα γνώσεων και πολλά ειδή διασκέδασης, την τηλεόραση, τα βιβλία, περιοδικά, στο διαδίκτυο και στα κινητά τηλέφωνα. Πολλοί είναι αυτοί που ανησυχούν για την αρνητική επιρροή που πιστεύουν ότι ασκούν τα MME στα παιδιά και τους εφήβους. Η ανησυχία αυτή έχει αυξηθεί με την εξέλιξη της τεχνολογίας των μέσων. Σύμφωνα με τους Yar & Drew (2019) υπάρχουν ενδείξεις ότι η συχνότητα βίας στην κοινωνία μπορεί να σχετίζεται με την πληθώρα απεικόνισης βίας που εμφανίζεται στην τηλεόραση, το βίντεο, το διαδίκτυο, και τα παιχνίδια ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Η μεγαλύτερη προσβασιμότητα της πορνογραφίας στα σημερινά μέσα ενημέρωσης είναι ένας άλλος παράγοντας που προκαλεί ανησυχία και τις πιθανές αρνητικές επιπτώσεις που μπορεί να έχει στην ανάπτυξη των νέων.

Παρατηρείται συχνά ότι ένας πολύ μεγάλος αριθμός τηλεοπτικών καναλιών, ορισμένα διανεμόμενα μέσω δορυφόρου και καλωδίου, και το διαδίκτυο έχουν ως αποτέλεσμα μεγαλύτερη συχνότητα εμφάνισης σκηνών και προγραμμάτων που είναι πορνογραφικά ή ρητά σεξουαλικά. Ορισμένοι ερευνητές μιλούν για μια συνεχιζόμενη πολιτιστική διαδικασία, όπου η πορνογραφία γίνεται μέρος της καθημερινής ζωής και σε ορισμένες περιπτώσεις ακόμη και ένα εξιδανικευμένο στοιχείο στους πολιτισμούς μας (Knudsen & Sorensen, 2004). Ταινίες και εικόνες που κάποτε θα θεωρούνταν πορνογραφικές σήμερα είναι προσβάσιμες μέσω πολυάριθμων μέσω πολυάριθμων μέσων και καναλιών.

Αυτό που αποτελούσε πορνογραφία πριν από είκοσι περίπου χρόνια γίνεται αντιληπτό πολύ διαφορετικά σήμερα, ιδιαίτερα μεταξύ των νέων. Μέρος της πορνογραφίας που είναι διαθέσιμη σε βίντεο και στο διαδίκτυο περιέχει στοιχεία βίας. Οι μορφές αυτής της βίας παίρνει σημαντικά στοιχεία από την κοινωνική τάξη που κρατούν τις γυναίκες υποταγμένες στους άνδρες. Σεξουαλικές σκηνές και σεξιστικά μηνύματα συναντώνται όχι μόνο σε τηλεοπτικά προγράμματα αλλά στο διαδίκτυο, σε διαφημίσεις, μουσικά βίντεο, εφημερίδες και περιοδικά. Πολλοί ερευνητές έχουν ενδιαφερθεί για τον ρόλο που παίζουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης σε έναν συνεχή εκφοβισμό και σεξουαλικοποίησης της δημόσιας σφαίρας.

Όλο και περισσότερο απευθύνονται ως σεξουαλικά όντα, είτε το μήνυμα έχει να κάνει με την επιλογή τράπεζας, σαμπουάν, κρέμες ξυρίσματος ή τηλεοπτικού προγράμματος, και ο τύπος είναι σχεδόν ο ίδιος, νεαρές γυναίκες σε ελκυστικές πόζες κολακεύουν ένα φανταστικό ανδρικό βλέμμα με την σημασία του να είναι ελκυστικές, επιθυμητές. Μια ένδειξη ότι το να είσαι επιθυμητός είναι ένα ευρέως εκτιμημένο χαρακτηριστικό στις νέες γυναίκες σήμερα, είναι μια σαφώς αυξανόμενη προθυμία να επιδειχθεί. Ολοένα και συχνότερα παρασύρονται σε ηδονοβλεπτικές απολαύσεις. Τηλεοπτικά ριάλιτι υπόσχονται ότι θα ακολουθήσουν τους ανθρώπους στην τουαλέτα, θα τους δούμε να σπάνε και να κλαίνε, να μαλώνουν, να πίνουν και πάνω από όλα να κάνουν σεξ. (Hirdman, 2004).

Ερευνητές και άλλοι μνημένοι παρατηρητές πιστεύουν ότι οι στάσεις απέναντι στην σεξουαλικότητα έχουν αλλάξει, όπως και σεξουαλικές συνήθειες. Η κατανάλωση πορνογραφικού υλικού αυξάνεται. Μια ανασκόπηση της ερευνητικής βιβλιογραφίας για τους νέους και τη σεξουαλικότητα (Forsberg,2000) διαπίστωσε αύξηση κατανάλωσης της πορνογραφίας μεταξύ των νεαρών ανδρών και γυναικών. Το 70% των ανδρών και το 50% των γυναικών είχαν συμμετάσχει σε πορνογραφία με τη μια ή την άλλη μορφή στα μέσα ενημέρωσης. Υπάρχουν επίσης ενδείξεις ότι η κατανάλωση πορνογραφικού υλικού σχετίζεται επίσης στενά με διαφορετικές μορφές σεξουαλικού πειραματισμού. (Carlsson,U.,2006)

50 ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

3.1 Σκοπός της έρευνας

Βασικός σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση της αναπαράστασης της έμφυλης βίας στο περιεχόμενο των μέσων επικοινωνίας στην Ελλάδα.. Ειδικότερα, εξετάζεται η αναπαράσταση της πρακτικής της μη συναινετικής πορνογραφίας, μέσα από την υπόθεση του παρουσιαστή της τηλεοπτικής εκπομπής «Ράδιο Αρβύλα», Στάθη Παναγιωτόπουλου ο οποίος προέβη σε διαδικτυακή προβολή σεξουαλικών φωτογραφιών και βίντεο χωρίς τη συγκατάθεση του ατόμου που εμφανιζόταν στις εικόνες. . Το περιστατικό ξεκίνησε όταν έγινε γνωστό πως μια πρώην σύντροφος του παρουσιαστή τον κατήγγειλε πως ανάρτησε στο διαδίκτυο βίντεο από τις προσωπικές τους στιγμές χωρίς την συγκατάθεση της. Μετά τον σάλο που έγινε ο παρουσιαστής αποχώρισε από την εκπομπή και τότε ξεκίνησαν και άλλες καταγγελίες εις βάρος του για σεξουαλική παρενόχληση και βίντεο που είχε αναρτήσει σε διάφορα πορνογραφικά site. Ο ίδιος οδηγήθηκε στις αρχές.

Από τον σκοπό της εργασίας προκύπτουν τα ερευνητικά ερωτήματα, στα οποία στοχεύει να απαντήσει η παρούσα πτυχιακή εργασία, με τα βασικά ερωτήματα διαμορφώνονται ως εξής: Με ποιον τρόπο κάλυψαν τα υπό μελέτη ΜΜΕ το θέμα της μη συναινετικής πορνογραφίας στην υπόθεση του Στάθη Παναγιωτόπουλου;

- Τι είδους διαφορές και ομοιότητες υπήρξαν μεταξύ των διαφορετικών μέσων;
- Ποιοι όροι χρησιμοποιούνται για να χαρακτηρίσουν την κατάσταση αυτή

3.2 Μέθοδος και συλλογή δεδομένων

Στη παρούσα έρευνα αξιοποιήθηκε η μέθοδος της ποσοτικής ανάλυσης περιεχομένου. Η ανάλυση περιεχομένου έχει καθιερωθεί ως μία από τις σημαντικότερες ερευνητικές μεθόδους των κοινωνικών επιστημών (Krippendorff, 2004). Πρόκειται, όπως επισημαίνει ο Holsti (1969, στο Krippendorff, 2004), για «μια τεχνική εξαγωγής συμπερασμάτων, η οποία με αντικειμενικό και συστηματικό τρόπο αναγνωρίζει τα προσδιοριστικά χαρακτηριστικά των μηνυμάτων» και, στη συνέχεια, «τα μετατρέπει σε μετρήσιμα δεδομένα» (Krippendorff, 2004).

Η συλλογή του εμπειρικού υλικού έγινε με την αποδελτίωση των δημοσιευμάτων τεσσάρων διαδικτυακών μέσων η οποία ξεκίνησε στις 13/12/21 και τελείωσε στις 11/11/22. Η επιλογή των μέσων έγινε με βάση την υψηλή επισκεψιμότητα τους και την εθνική εμβέλεια τους, ενώ επιλέχθηκαν και δυο τοπικά προκειμένου να διερευνηθεί αν υπάρχουν διαφορές στην αναπαράσταση της υπόθεσης μεταξύ των εθνικών και τοπικών μέσων. Τα μέσα αυτά είναι το in.gr, το zougla.gr, το tv10.gr και το magnisianews.gr.

3.3 Δείγμα

Τα δημοσιεύματα που συλλέχθηκαν είναι 158, από το in.gr, το tvz10.gr, το zougla.gr και το magnisianews.gr. Από το in.gr συλλέχθηκαν 42 δημοσιεύματα, από το tv10.gr 7, από το zougla.gr 35 και τέλος από το magnisianews.gr 77 δημοσιεύματα. Τα δημοσιεύματα συλλέχθηκαν από την ημερομηνία που ξεκίνησε αυτή η υπόθεση ως και εκεί που τελείωσαν δηλαδή από 13/12/21 έως και 11/11/22.

3.4 Κωδικοποίηση και ανάλυση δεδομένων

Για την κωδικοποίηση και ανάλυση του περιεχομένου των δημοσιευμάτων, δημιουργήσαμε ένα σχήμα κωδικοποίησης (codebook) με έξι κριτήρια, τα οποία προέκυψαν από τη μελέτη της βιβλιογραφίας. Το πρώτο κριτήριο «έμφαση στον θύτη» διερευνά αν το δημοσίευμα εστιάζει περισσότερο στον θύτη (και λιγότερο στο θύμα), αν δίνει έμφαση στο προφίλ του (ιδιότητα ή το επάγγελμά του), στο συγγενικό του περιβάλλον, στην ψυχική τους κατάσταση ή στις συνέπειες που έχει η κατάσταση που διαμορφώνεται για την προσωπική και επαγγελματική του ζωή. Το δεύτερο κριτήριο που είναι «έμφαση στο θύμα» διερευνά αν τα δημοσιεύματα εστιάζουν στο θύμα, αν δίνετε έμφαση στη ζωή του θύματος και πως το έχει επηρεάσει στην ψυχική του υγεία και ποιες οι συνέπειες. Το τρίτο κριτήριο «συμπεριληπτική γλώσσα» αφορά τους όρους που χρησιμοποιούνται στα δημοσιεύματα δηλαδή το πως χαρακτηρίζουν τη μη συναινετική πορνογραφία. Το τέταρτο κριτήριο είναι η «παρουσία φωνής του θύματος» όπου διερευνάτε αν στα δημοσιεύματα υπάρχει και η φωνή του. Το πέμπτο κριτήριο είναι η «παρουσία φωνής του θύτη» ερευνάτε αν υπάρχει η φωνή του θύτη και πόσο. Και τέλος, το έκτο κριτήριο είναι η πολυπολική/πολυμερική προσέγγιση δηλαδή διερευνάτε κατά πόσα στα δημοσιεύματα φιλοξενείτε κάποιος οργανισμός ή κάποιος ειδικός για να συζητήσει για θέματα που αφορούν την μη συναινετική πορνογραφία και την έμφυλη βία

Μετά την κωδικοποίηση των δημοσιευμάτων, τα δεδομένα αναλύθηκαν με τη χρήση του προγράμματος excel.

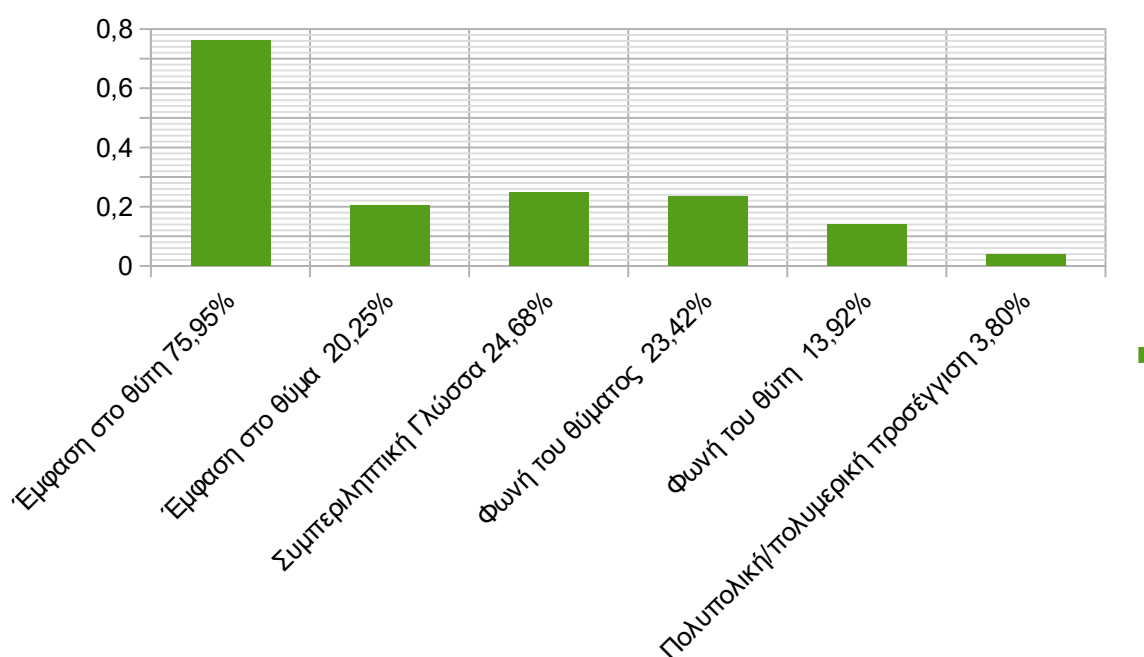
ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΜΠΕΙΡΙΚΩΝ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ

4.1 Ανάλυση των ευρημάτων στο σύνολο των δημοσιευμάτων

Στην ενότητα αυτή, γίνεται η παρουσίαση των αποτελεσμάτων στο σύνολο των δημοσιευμάτων που συλλέχθηκαν από τα τέσσερα διαφορετικά sites το in.gr, tv10.gr, zougla.gr, magnisianews.

Έμφαση στο θύτη	Έμφαση στο θύμα	Συμπεριληπτική γλώσσα	Παρουσία φωνής θύματος	Παρουσία φωνής θύτη	Πολυπολική/πολυμερική προσέγγιση
120	32	39	37	22	6
75,95%	20,25%	24,68%	23,42%	13,92%	3,80%

Τα δημοσιεύματα αναλύθηκαν σε έξι διαφορετικές κατηγορίες. Η πρώτη είναι η "έμφαση στο θύτη". Τα αποτελέσματα σε αυτή την κατηγορία και στα τέσσερα μέσα το in.gr, το tv10.gr, το zougla.gr και το magnisianews.gr είναι ότι τα δημοσιεύματα που δίνουν έμφαση στο θύτη και η συχνότητα που εμφανίζεται είναι 120 δηλαδή το 75,95%.

Αυτό σημαίνει πως τα site τόσο εθνικά όσο και τοπικά δίνουν περισσότερο έμφαση στην ζωή του θύτη, στις σπουδές του, στη δουλειά, στους συγγενείς, το πως αυτή η κατάσταση έχει επηρεάσει τον ίδιο αλλά και τον περίγυρο του αλλά και τις συνέπειες που είχε.

Η δεύτερη κατηγορία που είναι "Έμφαση στο θύμα" η συχνότητα που εμφανίζεται στα μέσα είναι 32 δηλαδή το 20,25%. Δηλαδή λίγα είναι τα δημοσιεύματα που ενδιαφέρονται για τις συνέπειες που διέπουν στο θύμα μετά από αυτή την κατάσταση, πως είναι ψυχολογικά και τι επιπτώσεις θα έχει στην συνέχεια της ζωής του.

Η τρίτη κατηγορία είναι η "Συμπεριληπτική γλώσσα" όπου η συχνότητα που εμφανίζεται είναι 39 δηλαδή το 24,68%. Σε αυτή την κατηγορία βλέπουμε την γλώσσα που χρησιμοποιείται, δηλαδή οι όροι άλλες φράσεις που χαρακτηρίζουν τα sites την μη συναινετική πορνογραφία όπως είναι το revenge porn, ροζ βίντεο ή κακοποίηση με βάση την εικόνα. Το ποσοστό αυτό μας δείχνει ότι τα site δεν χρησιμοποιούν πολύ την συμπεριληπτική γλώσσα.

Η τέταρτη κατηγορία είναι η "Παρουσία φωνής του θύματος" όπου η συχνότητα που εμφανίζεται είναι 37 φορές δηλαδή το 23,42%. Δηλαδή πόσο συχνά φιλοξενείται η φωνή του θύματος από τον τύπο, αν αναρτούνται δηλώσεις που κάνει το θύμα.

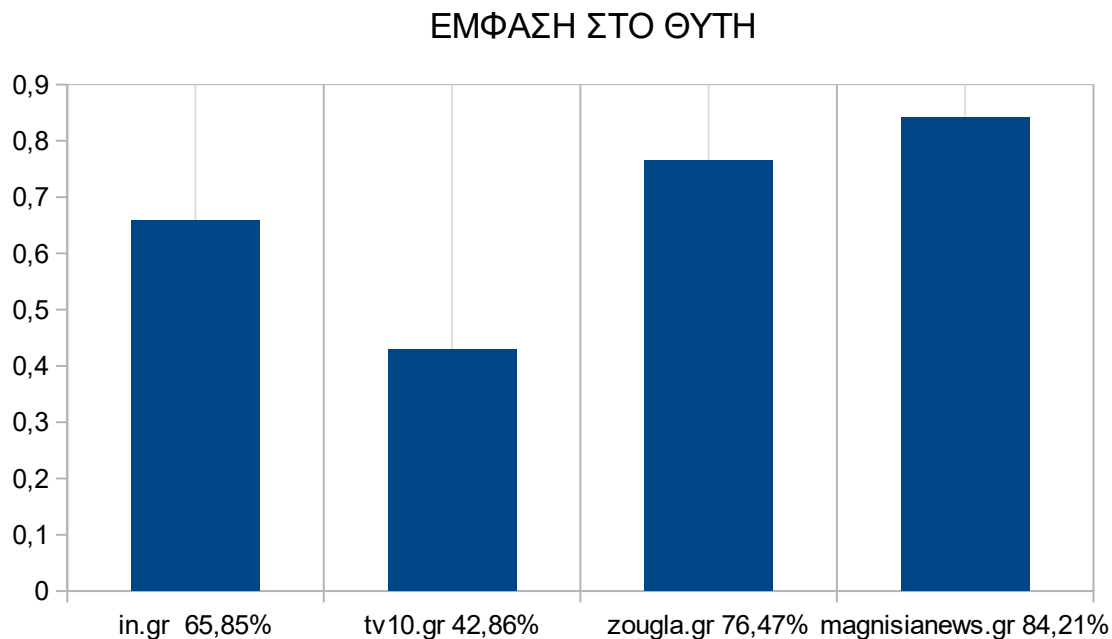
Η πέμπτη κατηγορία είναι η "Παρουσία φωνής του θύτη" όπου η συχνότητα που εμφανίζεται είναι 22 φορές αρά το 13,92%. Στην κατηγορία αυτή βλέπουμε πως η φωνή του θύτη δεν φιλοξενείται πολύ.

Και τέλος η έκτη κατηγορία είναι η "Πολυπολική/Πολυμερική Προσέγγιση" όπου η συχνότητα που εμφανίζεται είναι 6 φορές μόλις το 3,80%. Έδω βλέπουμε το πόσο συχνά φιλοξεμείται ένας οργανισμός ή κάποιος ειδικός για να αναδείξει το θέμα της έμφυλης βίας. Το ποσοστό που γίνεται αυτό είναι πολύ μικρό, και με την απουσία του ο κόσμος δεν μπορεί να ενημερωθεί για την έμφυλη βία και την μη συναινετική πορνογραφία.

4. 2 Ανάλυση των ευρημάτων ανά κατηγορία

Στην ενότητα που ακολουθεί, τα εμπειρικά ευρήματα αναλύονται με βάση την κάθε κατηγορία ανάλυσης περιεχομένου στα διαφορετικά μέσα έτσι ώστε να μπορεί να γίνει η σύγκριση μεταξύ τους.

4.2.1 Έμφαση στον θύτη

Σχήμα 1: Έμφαση στον θύτη

Στο σχήμα 1 βλέπουμε ότι τα sites εθνικά και τοπικά δίνουν μεγάλη έμφαση στην ζωή του θύτη. Αυτό σημαίνει ότι νοιάζονται περισσότερο για την ζωή του θύτη δηλαδή τι επιπτώσεις είχε αυτό στην ζωή του, πως επηρέασε αυτόν και την οικογένεια του, το εργασιακό του περιβάλλον, τι λένε συγγενείς και φίλοι για το γεγονός αυτό, την ψυχολογική του κατάσταση, αν έχει ψυχολογικά προβλήματα τις σπουδές του, για το που έχει εργαστεί.

Μερικά δημοσιεύματα που το αποδεικνύουν αυτό είναι στο in.gr

(«Προφανώς είναι σε πολύ κακή ψυχολογική κατάσταση, έχει ζητήσει συγγνώμη για τις πράξεις που έχει κάνει και από σήμερα αντιμετωπίζει και μια καινούργια κατηγορία, που δεν ξέρουμε ποια ακριβώς είναι »).

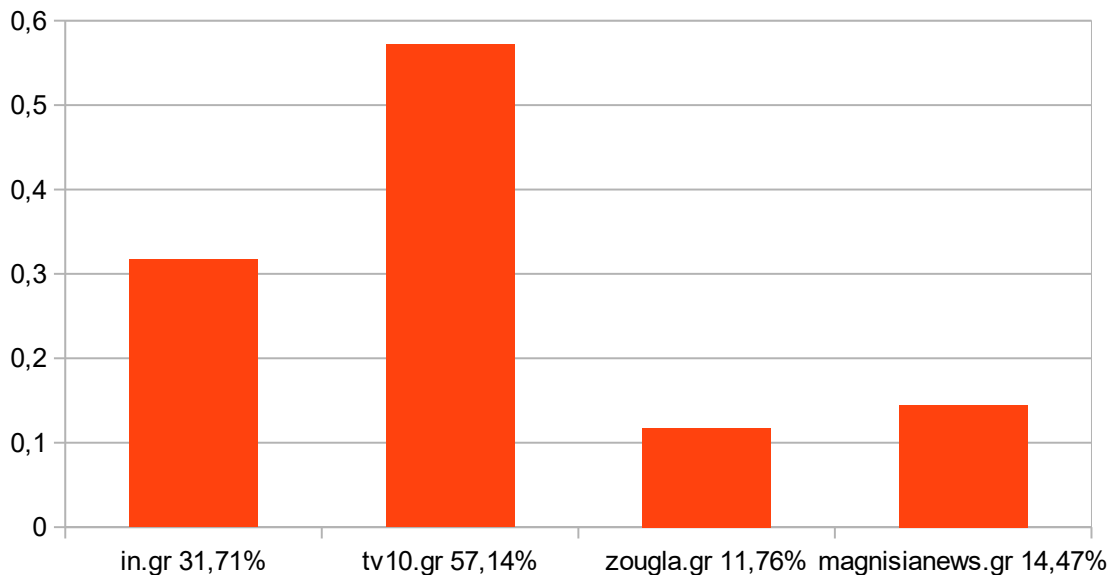
Στο tv10.gr («ο Στάθης Παναγιωτόπουλος μεταφέρθηκε υπό άκρα μυστικότητα από αστυνομικούς στον εισαγγελέα για να απολογηθεί. Τον έβαλαν από την... πίσω πόρτα ώστε ο παρουσιαστής να μην έρθει ξανά «αντιμέτωπος» με τους δημοσιογράφους και τις κάμερες»).

Στο zougla.gr («Ο Στάθης Παναγιωτόπουλος βρέθηκε στην Αλόνησο με τη σύζυγό του και πήρε την απόφαση πριν από μερικές ημέρες να ανοίξει εκ νέου το μαγαζί του, καθώς τα έξοδα τρέχουν, υπάρχουν χρέη και ο ίδιος δεν έχει κάποια άλλη πηγή εσόδων»).

Και τέλος στο magnisianews.gr (« Είχε ακραίες φαντασιώσεις που κάποιες ήταν και ποινικά κολάσιμες»).

4.2.2 Έμφαση στο θύμα

ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΟ ΘΥΜΑ

Σχήμα 2 : Έμφαση στο θύμα

Στο σχήμα 2 βλέπουμε ένα μικρό ποσοστό που τα μέσα ασχολούνται με το θύμα , δηλαδή πως είναι το θύμα μετά από αυτό το γεγονός, πως έχει επηρεαστεί ,την ψυχολογική κατάσταση του, τις συνέπειες που έχει στην ζωή του.

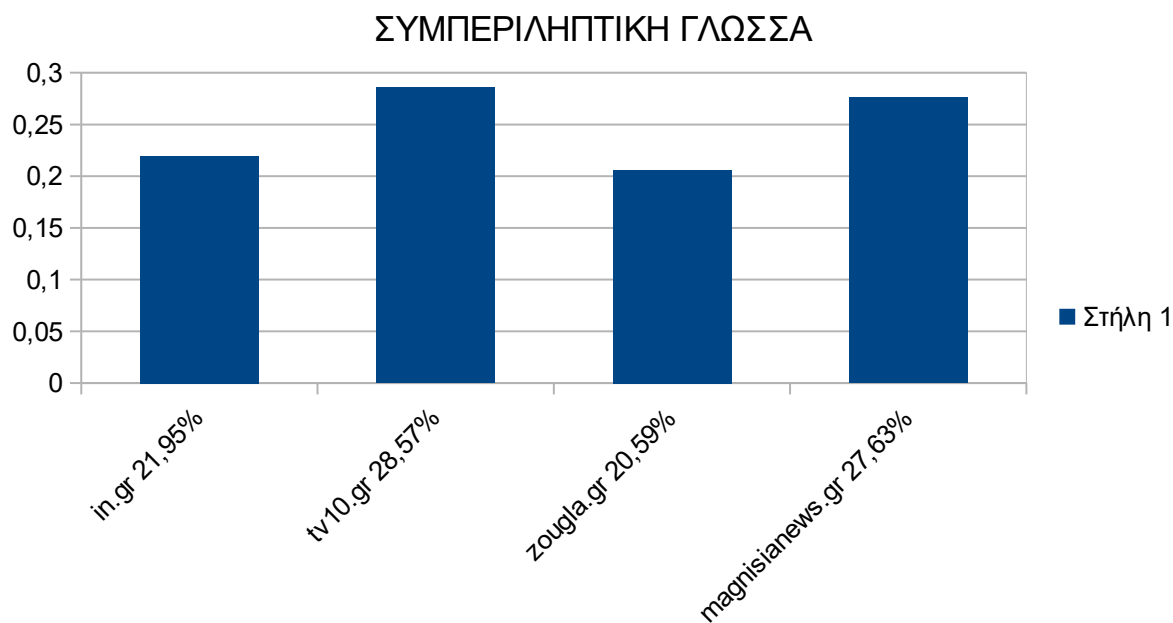
Μερικά δημοσιεύματα που φαίνεται αυτό είναι στο in.gr («Όπως σημείωσε ο παρουσιαστής του Ράδιο Αρβύλα, η γυναίκα «έφτασε στο σημείο να μας ζητήσει συγγνώμη για τη δύσκολη θέση που έχουμε έρθει εμείς, τέτοια είναι η σπάνια ποιότητά της» και εξέφρασε τη συγκίνησή του για τα μηνύματα στήριξης και αγάπης που τους στέλνουν »).

Στο tv10.gr («Όπως επεσήμανε, «όλα τα έκανε μόνη της, σπαταλώντας χρόνο και χρήματα, πήγε στην Θεσσαλονίκη για την δίκη που δεν έγινε και θα πρέπει να ζαναπάει, μετά την αναβολή της δίκης »).

Στο zougla.gr («Πραγματικά είδα μια κοπέλα σε απελπισία. Εκλαιγε! Μια νέα κοπέλα ηλικιακά »).

Στο magnisianewsgr («Η κοπέλα δεν είναι σε θέση να κοιμηθεί, μέχρι χθες ήταν άπυνη»).

4.2.3 Συμπεριληπτική Γλώσσα

Σχήμα 3 : Συμπεριληπτική Γλώσσα

Στο σχήμα 3 παρατηρείτε πως η συμπεριληπτική γλώσσα υπάρχει στα δημοσιεύματα . Είναι οι όροι που χρησιμοποιούν από μέσα για να περιγράψουν τον όρο της μη συναινετικής πορνογραφίας

, που χαρακτηρίζετε και revenge porn, εκδικητική πορνογραφία , κακοποίηση με βάση την εικόνα

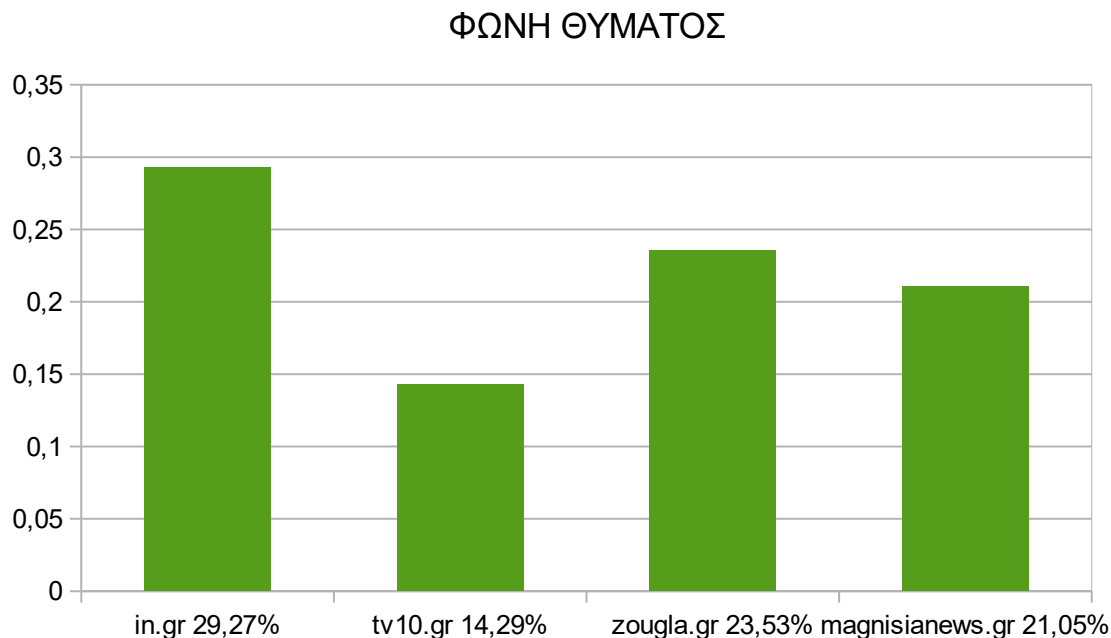
Στο in.gr (« Ωστόσο, το φαινόμενο του revenge porn δεν είναι κάτι καινούργιο στην ελληνική κοινωνία, καθώς δεν είναι λίγα τα θύματα, διάσημα και μη, που έχουν πέσει θύματα εκδικητικής πορνογραφίας»).

Στο tv10gr («Την είδηση επιβεβαίωσε το θύμα, το οποίο τόνισε πως δεν ισχύει στη συγκεκριμένη περίπτωση το revenge porn, καθώς ο Στάθης Παναγιωτόπουλος δεν διέρρευσε το επίμαχο υλικό«όταν χωρίσαμε αλλά κατά τη διάρκεια της σχέσης μας »)

Στο zougla.gr (« Ο όρος revenge porn σημαίνει ότι κάποιος δημοσιεύει προσωπικές στιγμές με τον ή την πρώην σύντροφό του χωρίς την άδειά του-της με σκοπό να τον ή την διασύρει κοινωνικά»).

Στο magnisianews.gr (« Η ορολογία «revenge porn» χρησιμοποιείται για την εκδικητική πορνογραφία ή το εκδικητικό πορνό, έννοιες που συμπεριλαμβάνονται πλέον στην έμφυλη βία μέσω διαδικτύου ή με τη χρήση νέων τεχνολογιών»).

4.2.4 Φωνή του θύματος

Σχήμα 4 : Φωνή θύματος

Στο σχήμα 4 παρατηρείτε πως υπάρχει η φωνή του θύματος στα δημοσιεύματα, δηλαδή φιλοξενείτε από τα μέσα . Μιλάει για το πως βίωσε αυτή την κατάσταση και τις το πώς είναι η ζωή του μετά το συμβάν.

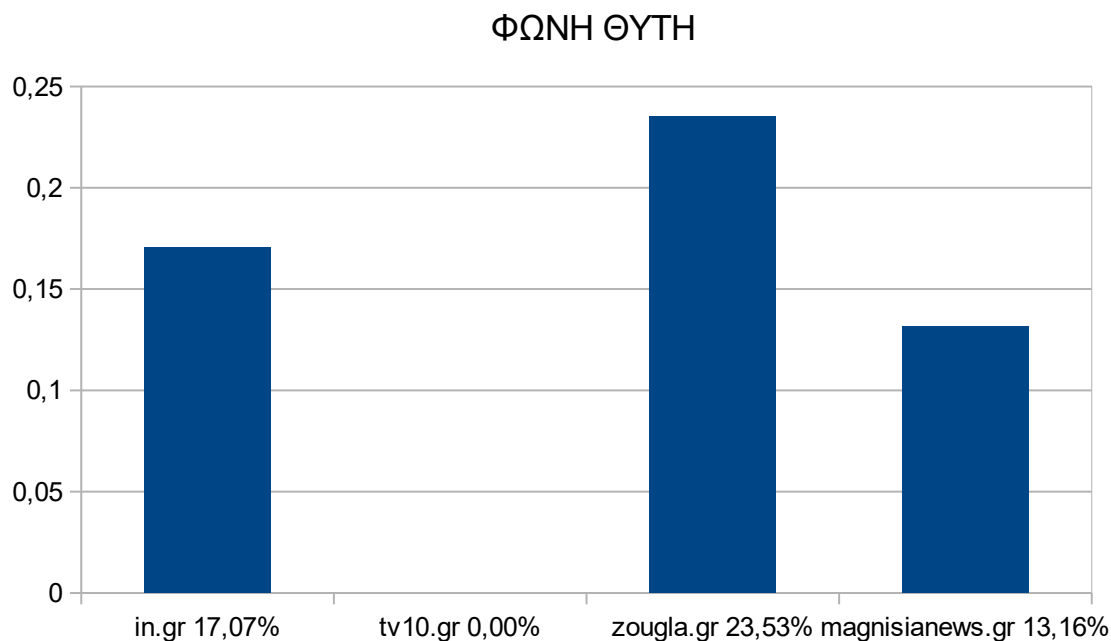
Στο in.gr («Δεν επέστρεψα ξανά στην EPT3. Ο συγκεκριμένος δημοσιογράφος ήταν ο λόγος που διέκοψα την πρακτική μου»).

Στο tv10.gr («Ήξεραν όλοι ότι παρενοχλούσε τα κορίτσια στο γραφείο, στο στούντιο, όπου στεκόταν κι όπου βρισκόταν»).

Στο zougla.gr (« Ήμουν 15 χρονών. Το ήξερε. Με αυτή την ευκολία με παρενόχλησε, χωρίς δεύτερη σκέψη. Γιατί δε θα μιλούσα. Και όντως δε μίλησα, το είπα σαν μυστικό λες και έφερα την ευθύνη του, σε δυο φίλες μου. Σήμερα καμία μόνη »)

Στο magnisianews.gr («Είχε σκοπό να με βλάψει και να με διασύρει. Ποτέ δεν προσπάθησε να επανορθώσει έμπρακτα με κανέναν τρόπο. Αντιθέτως, εκμεταλλευόταν τα συναισθήματα μου για αυτόν και την εμπιστοσύνη που του είχα»).

4.2.5 Φωνή του θύτη

Σχήμα 5 : Φωνή του θύτη

Στο σχήμα 5 παρατηρείτε πόσο συχνά φιλοξενείτε στα δημοσιεύματα η φωνή του θύτη, δηλαδή ακούγεται και η δίκη του πλευρά μέσω κάποιου συγγενικού προσώπου ή του δικηγόρου του.

Στο in.gr («Σας μεταφέρω ότι είναι συντετριμμένος και ότι έχει μετανιώσει ειλικρινά για την κατακριτέα συμπεριφορά του»).

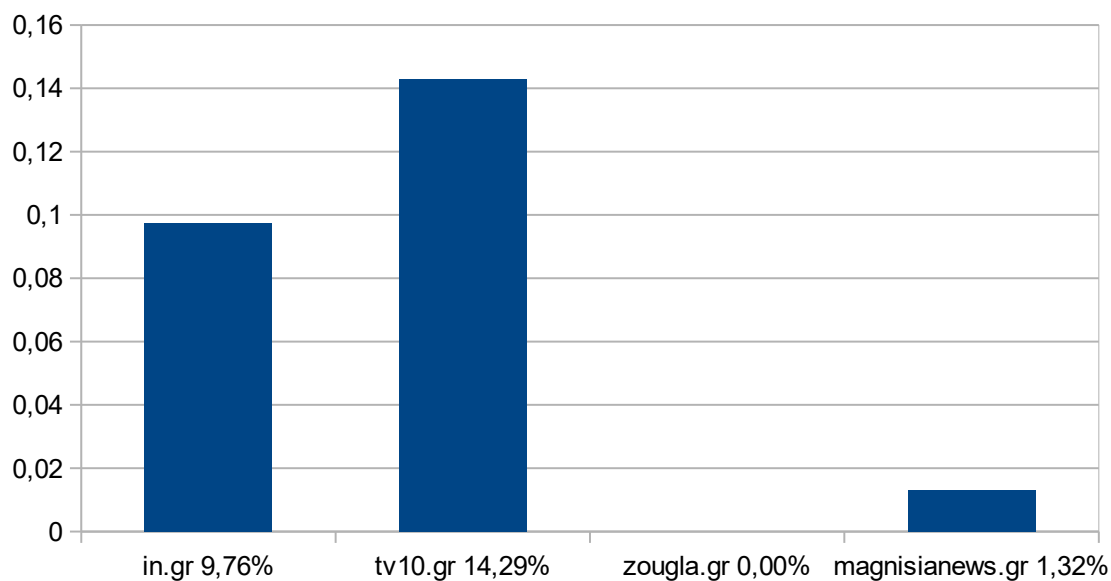
Στο tv10.gr δεν υπάρχει κάποιο δημοσίευμα που να έχει την φωνή του θύτη.

Στο zougla.gr (« Το μετάνιωσα πικρά και ειλικρινά, μάλιστα δεν περνάει ούτε μια μέρα έως και σήμερα που να μην το μετανιώνω. Ζήτησα συγγνώμη από το εν λόγω πρόσωπο και επανόρθωσα εμπράκτως χωρίς να θεωρώ ότι η μεταμέλειά μου εκμηδενίζει την απαξία της πράξης μου »).

Στο magnisianews.gr («Λυπάμαι και ντρέπομαι, ζητώ συγγνώμη, δεν αναγνωρίζω τον εαυτό μου»).

4.2.6 Πολυπολική/πολυμερική προσέγγιση

ΠΟΛΥΠΟΛΙΚΗ/ΠΟΛΥΜΕΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Σχήμα 6 : Πολυπολική/πολυμερική προσέγγιση

Στο σχήμα 6 παρατηρούμε πως τα μέσα δεν φιλοξενούν κάποιον ειδικό ή κάποιον οργανισμό που να είναι ειδικό σε σε θέματα που αφορούν την έμφυλη βία, την μη συναινετική πορνογραφία.

Στο in.gr (« Όπως αναφέρει το Κέντρο Γυναικείων Μελετών και Ερευνών «Διοτίμα», το 2015 εισάγεται για πρώτη φορά ο όρος σεξουαλική κακοποίηση μέσω εικόνας από τις Mc Glynn & Rackley, οι οποίες στάθηκαν κριτικά στον όρο «εκδικητική πορνογραφία» (revenge porn)»)

Στο magnisianews.gr («Αξιίζει να σημειωθεί πως η κ. Ιωάννου αποκάλυψε πως κάθε βδομάδα «έχουμε 2-3 περιστατικά revenge porn»: «Σε εβδομαδιαία βάση έχουμε 2-3 τέτοια περιστατικά με revenge porn, και στις περισσότερες περιπτώσεις έχει συμβεί όταν το θύμα ήταν ανήλικο. Δε φταίει το θύμα, αλλά είναι σημαντική η εμπιστοσύνη. Βλέπω ότι οι περισσότερες γυναίκες εκβιάζονται και στο να γίνει η λήψη του υλικού, ειδικά στις περιπτώσεις των ανηλίκων»)

4.3 Διαφορές και ομοιότητες μεταξύ των διαφορετικών μέσων

Οι ομοιότητες και στα τέσσερα μέσα είναι ότι δίνουν μεγάλη έμφαση στον θύτη, στην ζωή του, στις σπουδές του, το πως έχει επηρεάσει το περιστατικό αυτό οικονομικά, επαγγελματικά, την οικογένεια του. Επίσης υπάρχει και η παρουσία φωνής του θύματος, δηλαδή βλέπουμε το θύμα να μιλάει για την κακοποίηση που δέχθηκε.

Οι διαφορές είναι πως στα τοπικά μέσα γίνεται η χρήση της συμπεριληπτικής γλώσσας, ενώ στα εθνικά είναι μικρότερο το ποσοστό που χρησιμοποιείται.

ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Σκοπός της παρούσας πτυχιακής εργασίας ήταν να διερευνήσει την αναπαράσταση της έμφυλης βίας στο περιεχόμενο των μέσων επικοινωνίας στην Ελλάδα.. Ειδικότερα να εξετάσει την αναπαράσταση της πρακτικής της μη συναινετικής πορνογραφίας, μέσα από την υπόθεση του παρουσιαστή της τηλεοπτικής εκπομπής «Ράδιο Αρβύλα», Στάθη Παναγιωτόπουλου ο οποίος προέβη σε διαδικτυακή προβολή σεξουαλικών φωτογραφιών και βίντεο χωρίς τη συγκατάθεση του ατόμου που εμφανιζόταν στις εικόνες.

Προκειμένου να εκπληρωθεί ο σκοπός της εργασίας συλλέχθηκαν 158 δημοσιεύματα από μέσα δυο εθνικής εμβέλειας και δυο τοπικά, το in.gr, το zougta.gr, το tv10.gr και το magnisianews.gr, και αναλύθηκαν αξιοποιώντας την μέθοδο της ποσοτικής ανάλυσης περιεχομένου.

Από τα ευρήματα της ανάλυσης προκύπτουν ενδιαφέροντα ευρήματα. Πρώτον τα δημοσιεύματα δίνουν περισσότερη έμφαση στον θύτη , στην ζωή του, στις σπουδές του, στις συνέπειες που είχε όλο το γεγονός αυτό. Δεν δίνουν τόσο πολύ έμφαση στην ζωή του θύματος. Στα δημοσιεύματα υπάρχει η παρουσία φωνής του θύματος όπου ακούγεται πως είναι να βιώνει κάποιος μια τέτοια κατάσταση σε τι ψυχολογική κατάσταση βρίσκεται. Επίσης υπάρχει και η παρουσία φωνής του θύτη σε κάποια από τα δημοσιεύματα όπου εκφράζει απόψεις μέσω άλλων προσώπων.

Και τέλος στα δημοσιεύματα βλέπουμε σπάνια κάποιων ειδικό ή κάποιον οργανισμό που να ειδικεύεται πάνω σε τέτοια θέματα για να ενημερώνει τον κόσμο.

Βιβλιογραφία

Ξένη Βιβλιογραφία

- O'Toole, LL, Schiffman, JR, & Edwards, MLK (Επιμ.).(2007).Βία λόγω φύλου: Διεπιστημονικές προοπτικές(2η έκδ.).New York University Press.
- Yar, M., & Drew, J. (2019). Image-Based Abuse, Non-Consensual Pornography, Revenge Porn: A Study of Criminalization and Crime Prevention in Australia and England & Wales. *International Journal of Cyber Criminology*,13(2).
- Martin, P. Y. (2004). Gender as social institution. *Social forces*,82(4), 1249-1273.
- Kouta, C., Freysteinsdóttir, F. J., Naudi, M., Rousou, E., & Boira, S. (2017). Gender and socio-cultural perspectives through femicide case studies (No. ART-2017-109211).
- Popa, D., & Gavrilu, D. (2015). Gender representations and digital media. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*,180, 1199-1206.
- Pramesti, A., Herlily, & Kurniawan, K. R. (2020, May). Woman and the city: Interrogating Jakarta's gender issues and occupation of urban space through cinematic representation. In *AIP Conference Proceedings* (Vol. 2230, No. 1, p. 040027). AIP Publishing LLC.
- Lopac, V., Tonejc, A., & Pećina, P. (2002, September). The past and present of physics in Croatia: gender differences in graduation statistics and textbook illustrations. In *AIP Conference Proceedings* (Vol. 628, No. 1, pp. 149-150). American Institute of Physics.

Ludovico, M. F., Amador, A., Monti, G., & Dawson, S. P. (2019, June). Women in science in Argentina: Institutional changes and persistence of stereotypes. In AIP Conference Proceedings (Vol. 2109, No. 1, p. 050002). AIP Publishing LLC.

Andam, A. (2002, September). Women in Physics in Ghana: A Situational Analysis. In AIP Conference Proceedings (Vol. 628, No. 1, pp. 165-166). American Institute of Physics.

Jooste, C. (2013, March). We simply do not highlight the importance of women often and strongly enough. In AIP Conference Proceedings (Vol. 1517, No. 1, pp. 15-16). American Institute of Physics.

Previs, K. K. (2016). Gender and race representations of scientists in Highlights for Children: A content analysis. *Science Communication*, 38(3), 303-327.

Nadin, S., Smith, R., & Jones, S. (2020). Heroines of enterprise: Post-recession media representations of women and entrepreneurship in a UK newspaper 2008–2016. *International Small Business Journal*, 38(6), 557-577.

Engels, Frederic, *The Origin of the Family, Private Property and the State* (1884)

Tickner, Ann J. (2001). "Patriarchy". *Routledge Encyclopedia of International Political Economy: Entries P-Z*. Taylor & Francis. pp. 1197–1198.

Facio, A. (2013). What is patriarchy. Translated from the Spanish by Michael Solis.

Eaton, A., Jacobs, H., & Ruvalcaba, Y. (2017). 2017 Nationwide online study of nonconsensual porn victimization and perpetration. Cyber Civil Rights Initiative.

CNN Tech. <http://money.cnn.com/2015/04/26/technology/revenge-porn-victim/index.html> Foucault, M. (1975/1977). *Discipline and punish* (A. Sheridan, Trans.). New York, NY: Vintage, 242. Franks, M. A. (2017, March 30). The conversation we need to have about ‘revenge porn’. *Refinery*, 29.

- Lippman, J. R., & Campbell, S. W. (2014). Damned if you do, damned if you don't ... if you're a girl: Relational and normative contexts of adolescent sexting in the United States. *Journal of Children and Media*, 8(4), 371–386
- Ringrose, J., & Harvey, L. (2015). Boobs, back-off, six packs and bits: Mediated body parts, gendered reward, and sexual shame in teens' sexting images. *Continuum*, 29(2), 205–217.
- Milhausen, R. R., & Herold, E. S. (2002). Reconceptualizing the sexual double standard. *Journal of Psychology & Human Sexuality*, 13(2), 63–83
- Patella-Rey, P. J. (2018). Beyond privacy: bodily integrity as an alternative framework for understanding non-consensual pornography. *Information, Communication & Society*, 21(5), 786-791.
- Howard, L. M., Trevillion, K., & Agnew-Davies, R. (2010). Domestic violence and mental health. *International Review of Psychiatry*, 22(5), 525-534.
- Abbott, P., & Williamson, E. (1999). Women, health and domestic violence. *Journal of Gender Studies*, 8(1), 83-102
- Coker, A. L., Hopenhayn, C., DeSimone, C. P., Bush, H. M., & Crofford, L. (2009). Violence against women raises risk of cervical cancer. *Journal of Women's Health*, 18(8), 1179- 1185.
- Tesch, B., Bekerian, D., English, P., & Harrington, E. (2010). Same-sex domestic violence: Why victims are more at risk. *International Journal of Police Science and Management*, 12(4), 526-535.
- Robertson, K., & Murachver, T. (2007). It takes two to tangle: Gender symmetry in intimate partner violence. *Basic and Applied Social Psychology*, 29(2), 109-118.
- Alejo, K. (2014). Long-term physical and mental health effects of domestic violence. *Themis: Research Journal of Justice Studies and Forensic Science*, 2(1), 5.
- Ward, L. M., & Grower, P. (2020). Media and the development of gender role stereotypes. *Annual Review of Developmental Psychology*, 2, 177-199.
- Johar G, Moreau P, Schwarz N. 2003. Gender typed advertisements and impression formation: the role of chronic and temporary accessibility. *J. Consum. Psychol.* 13:220–29
- Perry D, Pauletti R. 2011. Gender and adolescent development. *J. Res. Adolesc.* 21:61–74
- Ruble DN, Martin CL, Berenbaum SA. 2006. Gender development. In *Handbook of Child Psychology*, Vol. 3: Social, Emotional, and Personality Development, ed. W Damon, R Lerner, pp. 858–932. New York: Wiley. 6th ed.

- Marganski, A. J. (2018) *Feminist Theory and Technocrime: Examining Gender Violence in Contemporary Society*. In K. F. Steinmetz & M. R. Nobles (eds.) *Technocrime and Criminological Theory*. New York & Abingdon: Routledge. 11-34
- Martinez, C. (2014). An Argument for States to Outlaw 'Revenge Porn' and for Congress to Amend 47 USC § 230: How Our Current Laws Do Little to Protect Victims. *Pittsburgh Journal of Technology Law and Policy*, 14(2), 236-252.
- Massanari, A. (2017). # Gamergate and The Fapping: How Reddit's algorithm, governance, and culture support toxic technocultures. *New Media & Society*, 19(3), 329-346.
- Franklin, Z. (2014). Justice for revenge porn victims: Legal theories to overcome claims of civil immunity by operators of revenge porn websites. *California Law Review*, 102(5), 1303-1335.
- Douglas, D. M. (2016). Doxing: a conceptual analysis. *Ethics and Information Technology*, 18(3), 199-210.
- Kalra, G., & Bhugra, D. (2013). Sexual violence against women: Understanding cross-cultural intersections. *Indian journal of psychiatry*, 55(3), 244-249.
- World Health Organization. *World report on violence and health*. Geneva, World Health Organization; 2002.
- Rozee PD. Forbidden or forgiven? Rape in cross-cultural perspective. *Psychol Women Q* 1993;17:499-514.
- El-bushra J, Piza Lopez E. Gender-related violence: Its scope and relevance. *Focus Gend* 1993;1:1-9
- Heise L, Moore K, Toubia N. Defining "coercion" and "consent" cross-culturally. *SIECUS Rep* 1996;24:12-4
- Thompson NJ, Potter JS, Sanderson CA, Maibach EW. The relationship of sexual abuse and HIV risk behaviors among heterosexual adult female STD patients. *Child Abuse Negl* 1997;21:149-56
- Baron L, Straus MA. Rape and its relation to social disorganization, pornography and inequality in the USA. *Med Law* 1989;8:209-32.
- Armstrong S. Rape in South Africa: An invisible part of apartheid's legacy. *Focus Gend* 1994;2:35-9
- Ouattara M, Sen P, Thomson M. Forced marriage, forced sex: The perils of childhood for girls. *Gend Dev* 1998;6:27-33.

Census of India 2011. Gender composition of the population. Available from: http://www.censusindia.gov.in/2011-prov-results/prov_results_

D'Alessio SJ, Stolzenberg L. Sex ratio and male-on-female intimate partner violence. *J Crim Justice* 2010;38:555-61

Buss DM. *The dangerous passion: Why jealousy is as necessary as love and sex*. New York: The Free Press; 2000

Guttentag M, Secord PF. *Too many women? The sex ratio question*. Beverly Hills: Sage; 1983

Burt MR. Cultural myths and supports for rape. *J Pers Soc Psychol* 1980;38:217-30.

Rodabaugh B. Austin M. *Sexual assault*. New York, Garland Press; 1981.

Taylor, R., & Jasinski, J. L. (2011). Femicide and the feminist perspective. *Homicide Studies*, 15(4), 341-362.

Dey, A., & Mendes, K. (2022). 'It started with this one post':# MeToo, India and higher education. *Journal of Gender Studies*, 31(2), 204-215.

Zarkov, D., & Davis, K. (2018). Ambiguities and dilemmas around# MeToo:# ForHow long and# WhereTo?. *European Journal of Women's Studies*, 25(1), 3-9.

Grosz, E. (2010). The untimeliness of feminist theory. *NORA—Nordic Journal of Feminist and Gender Research*, 18(1), 48-51.

G. Dangerfield (1935) *The Strange Death of Liberal England* (London: Paladin, reprinted 1970) Ch. 3, $\frac{2}{10}$ The women's rebellion

M. Mackenzie (1975) *Shoulder to Shoulder* (New York: Knopf); L. Tickner (1988) *The Spectacle of Women: imagery of the suffrage campaign, 1907-1914* (Chicago: University of Chicago Press); M. Vicinus (1985) *Male space and women's bodies: the suffragette movement*, in *Independent Women: work and community for single women, 1850-1920* (London: Virago) pp. 256-79; J. Weeks (1986) *Sex, Politics and Society: the regulation of sexuality since 1800* (London: Longman) esp. Ch. 11; L. Mayhall (in preparation) $\frac{2}{10}$ Dare to be free $\frac{2}{3}$: the Women's Freedom League, 1907-1918 (dissertation, Stanford University).

Burton, A. (1992). 'history'is now: feminist theory and the production of historical feminisms. *Women's History Review*, 1(1), 25-39.

15. Judy Chicago, *The Dinner Party* (Anchor Books, Garden City, 1979), esp. p. 18.

- Bennett, J. M. (1989). Feminism and history. *Gender & History*, 1(3), 251-272.
- Rollero, C., Bergagna, E., & Tartaglia, S. (2021). What is violence? The role of sexism and social dominance orientation in recognizing violence against women. *Journal of interpersonal violence*, 36(21-22), NP11349-NP11366.
- Al Agkmpari, F. (2020). The portrayal of femicide in Greek media.
- Jatmiko, M. I., Syukron, M., & Mekarsari, Y. (2020). Covid-19, harassment and social media: A study of gender-based violence facilitated by technology during the pandemic. *The Journal of Society and Media*, 4(2), 319-347.
- ElSherief, M., Belding, E., & Nguyen, D. (2017, May). # notokay: Understanding gender-based violence in social media. In *Proceedings of the International AAAI Conference on Web and Social Media* (Vol. 11, No. 1, pp. 52-61).
- Mochamad Iqbal Jatmiko^{1*}, Muh. Syukron², Yesi Mekarsari: Harassment and Social Media: A Study of Gender-Based Violence Facilitated by Technology (2022)
- McGregor, S. C., Lawrence, R. G., & Cardona, A. (2017). Personalization, gender, and social media: Gubernatorial candidates' social media strategies. *Information, communication & society*, 20(2), 264-283.
- Haferkamp, N., Eimler, S. C., Papadakis, A. M., & Kruck, J. V. (2012). Men are from Mars, women are from Venus? Examining gender differences in self-presentation on social networking sites. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 15(2), 91-98.
- Fairfield, J. A. (2008). Anti-social contracts: The contractual governance of virtual worlds. *McGill LJ*, 53, 427.
- Carlson, B. (2021). Data silence in the settler archive: Indigenous femicide, deathscapes and social media. In *Mapping Deathscapes* (pp. 84-105). Routledge.
- Carlsson, U. (2006). Violence and pornography in the media: Public views on the influence media violence and pornography exert on young people.

Hirdman, A (2004) Tilltalande bilder: Genus, sexualitet och publiksyn i Veckorevyn och Fib aktuellt [Gender, sexuality and conception of the reader in two Swedish photojournalistic magazines]. Stockholm: Atlas.

Hirdman, A (2004) Medialiserad sexualitet [Medialized sexuality]. In Vad har mitt liv med Lilja att göra? Stockholm: Filminstitutet/Rädda Barnen.

Hirdman, A, Kleberg, M & Widestedt, K (2005) Journalistikens intimisering: Den mediala offentlighetens förändringar från 1880-talet till nutid [The intimization of journalism: Changes in the public sphere since the 1880s]. Stockholm: Institutionen för journalistik, medier och kommunikation, Stockholms universitet.

Forsberg, M (2000) Ungdomar och sexualitet: En kunskapsöversikt år 2000 [Youth and sexuality: a review of the literature 2000]. Stockholm: Folkhälsoinstitutet.

Ελληνική Βιβλιογραφία

Deborah,Cameron(2020) Φεμινισμός, παρελθόν και παρόν ενός κινήματος

Κέντρο Διοτίμα, diotima.org.gr

Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, unric.org

Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των φύλων, isotita.gr

